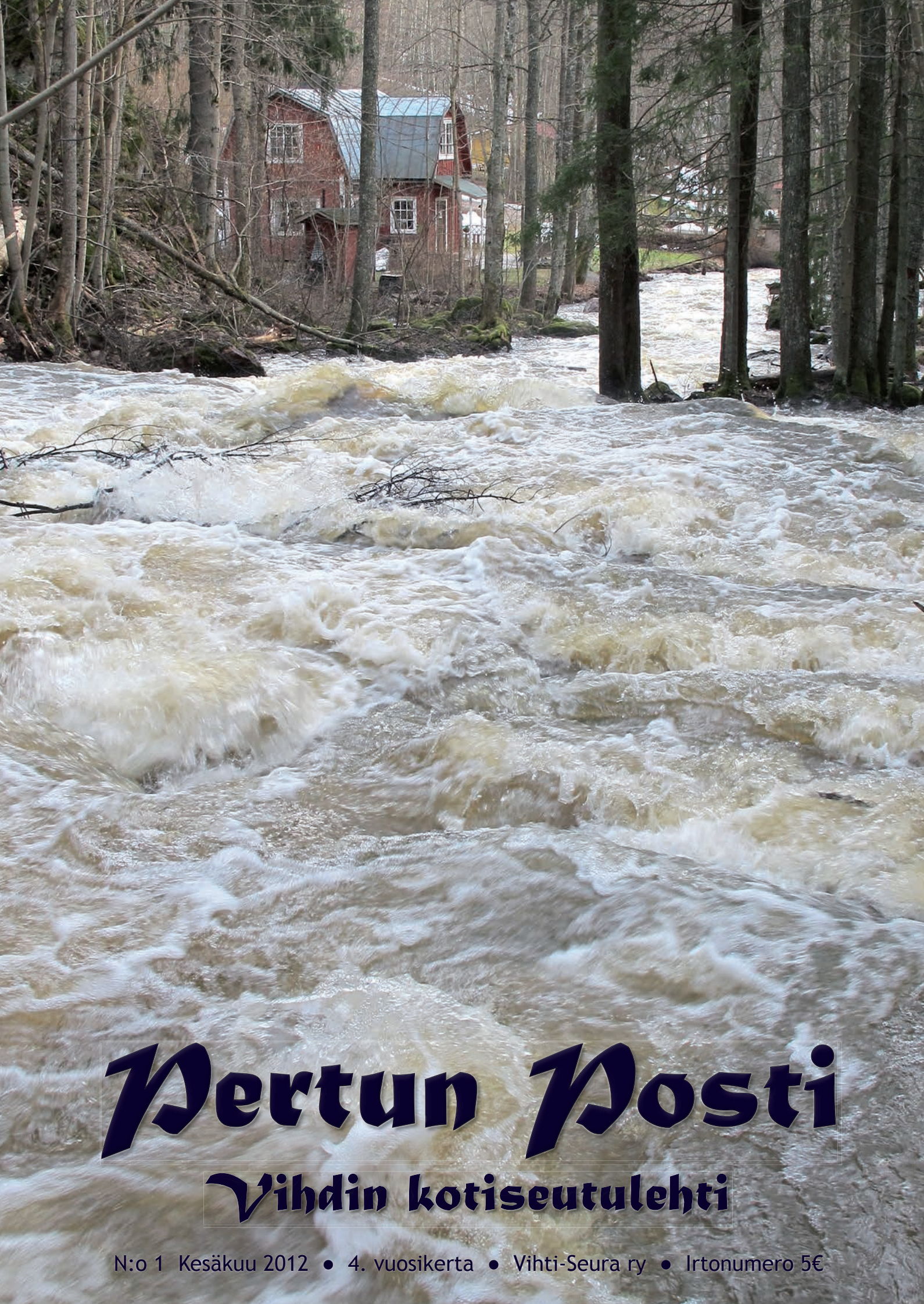

Peräntien Posti

Vihdin kotiseutulehti

N:o 1 Kesäkuu 2012 • 4. vuosikerta • Vihti-Seura ry • Irtonumero 5€

Julkaisija
Vihti-Seura ry

Vastaava toimittaja
Pentti Kurunmäki
pentti.kurunmaki@
kolumbus.fi

Toimitussihteeri
Susanne Vuorinen
stvuorinen@gmail.com

Toimituskunta
Kari Huhtilainen
Pentti Kurunmäki
Timo Roms
Susanne Vuorinen

Taitto
Susanne Vuorinen

Ilmoitusmyynti
Kari Huhtilainen
kari.huhtilainen@elisanet.fi
p. 040 7794 707

Ilmestyminen
Kaksi kertaa vuodessa,
Vihti-Seuran jäsenlehti,
irtonumero 5 €.

www.vihtiseura.fi

Painopaikka
Painokiila Oy
Vihti 2012

ISSN 1798-4076

Elli ja Artturi Hiidenheimon
säätio on tukenut Vihti-Seuraa
Pertun Postin julkaisemisessa.

Kannen kuva:
Palakosken maisemia kevääl-
lä 2012. Kuva: Susanne Vuo-
rinen.

Pertun Posti kiittää kaikkia
lehden tekoon osallistuneita.
Seuraava lehti ilmestyy
joulukuussa 2012.

Tässä lehdessä

Kaavoja ilman haavoja.....	3
Itsenäisen Vihdin puolesta	4
Tuoreen kunnanjohtajan terveiset.....	5
Itämerestä ja sen valuma-alueesta.....	6
Vihti ja Itämeri	8
Vihti-Seuran retket 2012	10
Rakennusperintöteema 2012.....	11
Jokikunnan hyppyrimäet liikuntapaikkana	12
Vihti-Päivät ja Vuosisatamarkkinat 2012	14
Pertunpidot 2012.....	15
Korttivakka	16
Kirstin nurkka	18
Vihti-Seuran lausunto Nummelan Huhdanmäen asemakaavan muutoksesta	19
Kulttuuriperintö ei ole yllisyyttä vaan turvajärjestelmä ihmisille	20
Kaksi vihtiläistä	22
Enää vain muistoissa.....	24
Kameraseura esittäytyy	27
Jokikunnan ylhäisempi kansakoulu 120-vuotias	28
Kalevalaiset naiset.....	31
Perinteet hallitsivat maataloustekniikkaa	32
Vihtiläisjääkäreillä merkittävä sotilasura.....	36
Kapeilla kiskoilla kulkeneita.....	38
Kissaveistoksen matka Vihdin kirkonkylään.....	41

Vihti-Seura ry

Puheenjohtaja

Markku Tolvanen

Varapuheenjohtaja

Leila Kuittinen

Sihteeri

Jussi Roms

Muut hallituksen jäsenet

Marja-Liisa Suontaka

Paavo Hacklin

Pentti Kurunmäki

Timo Roms

Kari Huhtilainen

Susanne Vuorinen

Asiantuntijajäsenet

Heidi Tammelin, museotoimi

Sirpa Niemi, rahastonhoitaja

Paula Huhtilainen, jäsenkirjuri

*Vihti-Seura on vuonna 1946 perustettu yhdistys, jonka tarkoi-
tuksena on kehittää Vihtiä kotiseutuna, lisätä kotiseututietoutta,
asumisviihtyvyyttä sekä kotiseutuhenkä.*

Puheenjohtajan palsta

Kaavoja ilman haavoja

Vihti-Seuran kuluvan vuoden toimintasuunnitelmassa on tavoitteeksemme asetettu muuan muassa elinympäristön laadun parantaminen ja ihmisten viihtyvyyden lisääminen sekä kotiseudun kulttuurin vaaliminen ja edistäminen. Näitä tavoitteita toteutamme yhdistyksessämme seuraamalla aktiivisesti kotiseutumme kehitystä, tekemällä aloitteita ja antamalla lausuntoja. Vihti-Seura haluaa vaikuttaa oman asiantuntemuksensa kautta mm. kotikuntamme kehittämiseen, kulttuuriympäristön säilyttämiseen ja kaavoituskysymyksiin yhteistyössä kunnan kanssa.

Vihdin kunnassa on kehitelty käytäntöjä, joiden avulla kuntalaiset ja yhdistykset voivat vaikuttaa aiempaa paremmin asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Esimerkiksi kunnan kaavoituksessa asioista tiedottamiseen, kuulemistilaisuuksien järjestämiseen ja kuntalaisten osallistumiseen on panostettu. Viranhaltijoille voi jakaa kiitosta myös ajantasalla olevista nettisivuista. Sivuilta löytyvät helposti esimerkiksi viime vuoden kaavoituskatsaus ja vuoden 2012 kaavoitussuunnitelma.

Lainsäädännön tuomat velvoitteet kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista kyllä täyttyvät, joten kaavoituksen onnistumista voitaneen mitata sillä, syntyvätkö kaavat ilman haavoja. Tärkeintä on aito yhteistyö, vuorovaikutus ja osallisten kuulluksi tuleminen. Toivottavaa olisi, että kunta ottaa tulevaisuudessa huomioon nykyistä paremmin kaavasta jätetty-

jen muistutusten sisällöt. Mikäli muistutuksilla ei ole merkitystä, jäävät valitukset yhdistysten ja aktiivisten kansalaisten ainoiksi keinoiksi vaikuttaa kaavoitukseen. Vihti-Seura ei kuitenkaan tätä tahdo vaan haluaa olla rakentava yhteistyökumppani. Länsi-Uudenmaan kotiseutuyhdistyksien tapaamisessa Kotiseutuliiton valtuustoon kuuluva Risto Piekka totesikin osuvasti: ”Jos kotiseutuyhdistyksestä tulee ei-liike, niin se on kesälläkin ulkona kuin lintulauta.”

Tiedostan, että kulttuuriympäristöömme kohdistuu valtavia muutospaineita talouselämän ja yhteiskunnan rakennemuutoksen takia. Uskon kuitenkin, että tulevat sukupolvet arvostavat päätöksentekijöitä, jos Vihdissä kyetään pitämään ympäristön muutostahti maltillisena, perinteitä kunnioittaen. Voimakkaat muutokset ovat usein uhka tasapainoiselle kulttuuriympäristölle.

Vihti-Seura haluaa yhteistyössä kaikkien tahojen kanssa kehittää elävää ja perinteitä arvostavaa kotiseutua. Kulttuuriympäristömme on resurssi – ei rasite.

Vihdissä toukokuussa 2012

Markku Tolvanen

Vihti-Seuran puheenjohtaja

Pääkirjoitus

Itsenäisen Vihdin puolesta

Maamme hallitus teki taitamattomuuttaan suuren virheen, kun se ryhtyi ajamaan ”suurta” kuntaremonttia ylimielisesti ja suurella kiireellä. Avauksessa oli sane-lupolitiikan makua.

Vastaanotto kuntakentässä on ollut odotusten mukaista. Kaikki ymmärtävät, että kunnallishallintoa on uudistettava, julkisia palveluja on kehitettävä ja kuntatalouden perusteita parannettava. Siihen tarvitaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja asiallista vastuunjakoa kunta- ja valtionhallinnon kesken. Se on käynyt myös selväksi, että uudistusprosessi vie aikaa useita vuosia, eli enemmän kuin valtiovarainministeriön kuntarakennetyöryhmä on asettanut tavoitteeksi.

Vihdin kunnanvaltuusto päätyi pääsiäisviikolla ”innokkaan” keskustelun jälkeen odotetusti sille kannalle, että Vihdille itsenäisyys on ykkösvaihtoehto. Oletan, että jos asiasta järjestettäisiin kuntalaisäänestys, niin se olisi ainoa vaihtoehto.

Julkisuudessa on esitetty myös sellaisia mielipiteitä, että Vihdin olisi harkittava liittymistä joidenkin mielestä vauraan Espoon tai likeisemmän Lohjan kuntayhteyteen. Tämän ajan kannanottoihin tuskin vaikuttavat yli 500 vuoden takaiset perinteet, jolloin suurin osa Vihtiä kuului Lohjan ja osa Espoon emäseurakuntiin.

Oman näkemykseni mukaan en usko siihen, että kum-mankaan ”suurkaupungin” osana Vihti nousisi noiden kaupunkien palvelutuotannon tai elinkeinopolitiikan keskiöön. Vihdille tulisi noissa liitoksissa peräkylän osa.

Karkkilan kohtalon kuntaremontissa ratkaiskoon val-tiovalta. Mahdollisella Vihtiin liittymisellä on puolensa jos toisensakin. Yhteisessä tulevaisuudessakin tul-tai-siin toimeen. Ehkä siihen olisi valtiovallallakin jotakin ”myötäjäisiksi”.

Jossakin määrin penseästi suhtaudun kunnanosalii-tok-siin olipa kysymys osaluovutuksista tai osasaannoista.

Uskon, että 500-vuotinen itsenäisyys on synnyttänyt tiettyä kulttuurista vihtiläisyyttä ja oman arvon tuntoa eli olkaamme reilusti ”ylpei ja vaatimattomii”.

Pentti Kurunmäki
Vastaava toimittaja

Tuoreen kunnanjohtajan terveiset

Mieli on täynnä odotusta. Tällä kertaa kyse ei ole pelkästään kevään ja luonnon heräämisen odottelusta vaan kokonaan uuden lehden kääntymisestä elämässäni kevään myötä. Kirjoitan tervehdystä mökilläni pääsiäisenä, keskellä Lapin lumisadetta, ja uunituoretta Pertun Postia luemme aikanaan uudessa kotikunnassani Vihdissä toivottavasti kevätauringon paistaessa jo korkealta. Tähän väliin mahtuu vielä valtava määrä oman elämän järjestelyitä asumisesta päivähoitoon ja puolison työpaikasta muuttojärjestelyihin.

Vihti saa aikalailla näköisensä kunnanjohtajan. Nuoren lapsiperheen vanhempana jaan varmasti monenlaisia arkihuolia, jotka koskettavat myös suurta osaa kuntalaisista. Niitä asioita Vihdissä, joita en oman arkeni kautta kohtaa, pyrin ymmärtämään kiertämällä aktiivisesti kuntalaisten parissa ja tekemällä kynnyksen lähestyä kunnanjohtajaa mahdollisimman matalaksi. Koen kunnanjohtajan työn suhteessa kuntalaisiin olevan enemmänkin heidän asiamiehenään toimimista kuin johtajana patsastelua. Työhön liittyvä johtaminen tapahtuukin lähinnä oman organisaation sisällä.

Tehtävä johon ryhdyn ei tule olemaan helppo. Kunnallisilta peruspalveluilta odotetaan jatkuvasti enemmän ja enemmän. Kuntien menot kasvavat, mutta tulot kasvavat verkkaisemmin. Kunnanjohtajan arkeen kuuluu jatkuvasti perustella kuntalaisille niitä ikäviä valintoja, joilla johonkin kohtaan on panostettu, mutta toiseen tarpeelliseen kohtaan ei. Tästä ristipaineesta huolimatta kannatan itse tervettä taloudenpitoa. Julkinen talous velkaantuu tällä hetkellä Suomessa vauhdilla ja maasamme tapahtuva ikärakenteen muutos on vasta edessäpäin. Silloin julkisen talouden tasapainon pitäminen on paljon nykyistäkin hankalampaa.

Vihti tulee menestymään myös tulevaisuudessa. Mielestäni myönteinen tunnustus Vihdissä tehdyille työlle oli myös VM:n kuntarakennetyöryhmän virkamiesesitys, jossa Vihdin kohdalle kaavailut muutokset olivat varsin pieniä. Se kertoo siitä, että myös ulkopuolisen tilastollisen tarkastelun pohjalta Vihti tulee menestymään tulevana vuosikymmeninä ja on terveellä pohjalta oleva kunta sellaisenaan. Mitä kuntarakenneuudistus sitten kaiken kaikkiaan tuo tullessaan vuosikymmenen loppuun mennessä, se on vielä aikalailla arvoitus.

Vihdin kehittyminen on nojannut paljolti asuinkunta-ajatteluun. Tämä vahvuus korostaa erityisesti kotiseutu- ja kyläyhdistysten merkitystä. Kunnan kumppaneina ne tarjoavat vahvan pohjan ihmisten elinympäristön kehittämiseen. Pyrin omassa työssäni jatkossa vaalimaan tätä yhteistyötä ja kuuntelemaan alueiden asukkaiden mielipiteitä silloin, kun ne koskevat heidän jokapäiväistä elinympäristöään. Kuuta taivaalta en voi luvata, mutta jo se, että asioista on yhteinen avoimesti perusteltu näkemys on mielestäni tärkeää silloin, kun tehdään valintoja kuinka kuntalaisten verorahoja käytetään.

Pidän tärkeänä myös elinkeinojen kehittämistä Vihdissä. Turhan moni joutuu ajamaan kauniista kunnastamme töihin Espooseen tai Helsinkiin. Onnistuminen elinkeinopolitiikassa vaatii myös asennemuutosta valtakunnan tasolla. Esimerkiksi kaavoituksessa lähdetään edelleen paikoin ajatuksesta, jonka mukaan ihmisten elinpiiri muotoutuu Helsingin keskustan ympärille. Todellisuudessa ihmiset muuttavat kiihtyvällä vauhdilla kehys- ja ympäristökuntiin, joissa asumisessa on vielä mahdollista yhdistää luonnon viihtyisyys ja hyvät palvelut sekä inhimillinen asumisen hinta. Kohtuullista siis olisi, että työpaikkakeskittymiäkin voitaisiin luoda sinne mihin ihmisetkin suuntaavat.

Toivotan Vihti-Seuran jäsenille ja muille lukijoille oikein aurinkoista kevättä ja viihtyisiä hetkiä kunnassamme. Tehdään yhdessä Vihdistä entistäkin parempi paikka asua ja elää!

Sami Miettinen

Itämerestä ja sen valuma-alueesta

Itämeri on maailman merien joukossa tilavuudeltaan pieni, suhteellisen nuori ja matala, mutta valitettavasti yksi saastuneimmista. Meren keskisyvyys on vain 60 metriä, kun se esimerkiksi Välimeressä on 2 000 metriä. Ainutlaatuinen Itämeri on siinä, että se on maailman suurin murtovesiallas. Veden suolapitoisuus eteläosissa on vain 20 promillea. Pohjanlahdella ja Suomenlahdella suolapitoisuus on hyvin vähäistä.

Itämeri on jääkauden perillinen

Jääkauden (noin 13 000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua) jälkeen jään vetäytyessä pohjoiseen muodostui Balttilainen jääjärvi. Sitä seurasivat Yoldiameri, Ancylusjärvi ja Litorinameri. Noin 9 000 vuotta e.Kr. Tanskan salmet avautuivat isommille merille. Itämeren rannat alkoivat saada nykyisiä muotojaan Litorinameren aikana.

Maan kohoaminen jatkuu edelleen, tosin vähitellen hidastuen. Ensimmäiset esihistorialliset esinelöydöt ajoittuvat kivikaudelle, jonka ajanjakson katsotaan päättyneen Skandinaaviassa noin 1 500 e.Kr. ja Suomessa joitakin satoja vuosia myöhempään. Tuolta ajalta ovat Vihdinkin vanhimmat esinelöydöt.

Itämeren pinta-ala on noin 420 000 neliökilometriä. Itämeren valuma-alueen koko on noin nelinkerertainen meren kokoon verrattuna.

Vihdin vedet

Vihdin vedet virtaavat Suomenlahteen kolmen vesireitin kautta. Hiidenvedeen, jonka valuma-alue on noin 1 300 neliökilometrin laajuinen, virtaavat vedet Pohjois-Vihdin lukuisista järvistä ja lammista Vih-tijokena Averiaan ja sieltä Olkka-

lanjokena Hiidenveden Kirkkojärveen. Vanjoki tuo Hiidenvedeen vettä Karkkilasta ja aina Tammelan ylängöltä saakka. Hiidenvedestä vedet virtaavat Suomenlahteen Karjaanjokea pitkin pyörittäen matkalla monia ”vesimyllyjä” ennen merta.

Siuntionjoki vie vettä kohti merta Enäjärvestä, Poikkipuoliasta, Tervalammesta, Huhmarista, Palojärvestä ja Kypärijärvestä. Valuma-alueen laajuus on noin 370 neliökilometriä.

Tuohilammesta, Otalammesta ja Salmijärvestä Härkälänjoki ja Selin suunnalta Hangasjoki vievät vedet ensiksi Vantaanjokeen ja se edelleen Suomenlahteen. Vaikka alue on suurehko, niin vettä on vähemmän, kuin kahden edellä mainitun valuma-alueen vesistöissä.

Itämeren tila

Itämerta uhkaa rehevöityminen, meriliikenteen onnettomuuksien riski, haitalliset aineet, luonnon monimuotoisuuden väheneminen, ylikalastus ja ilmastonmuutos. Lisääntynyt ravinnekuorma, lähinnä fosfori ja typpi, rehevöittää vesiä. Haitta-aineita joutuu vesiin koko valuma-alueen laajuudelta, ja ne

ovat peräisin maa- ja metsätaloudesta, asutuksesta, teollisuudesta jne.

Suojelutoimia tarvitaan

Itämeren ja siihen valuvien vesien suojelu edellyttää laajamittaisia sekä lainsäädännöllisiä että vapaaehtoisia toimenpiteitä paikallisesti, kansallisesti, itämerellisesti sekä EU:n ja sitäkin laajemmalla kansainvälisellä tasolla.

Vihdissä on jo useiden vuosien ajan tehty paikallisesti merkittäviä, joskaan ei riittäviä, toimenpiteitä kotivesistöjemme kunnon parantamiseksi. Asialla ovat olleet kunnan lisäksi aloitteellisina ja osaavina toimijoina ainakin Vihdin Luonto, Enäjärven Suojeluyhdistys, Poikkipuoliasen-Tervalammen-Huhmarjärven vesiensuojeluyhdistys, Hiidenveden suojeluyhdistys ja Hiidenvesi-projekti, jossa on mukana mm. Helsingin yliopisto.

Helsinki ja Turku käynnistivät vuonna 2007 yhteisen Itämeri-toimintaohjelman ja siihen liittyvän haastekampanjan, johon on lähtenyt mukaan lähemmäs parisataa yhteisöä, kuntia, yrityksiä, valtion laitoksia, järjestöjä, oppilaitoksia jne.

Yhteinen meremme on vaarassa. Itämerta uhkaa rehevöityminen, meriliikenteen onnettomuuksien riski, haitalliset aineet, ylikalastus ja ilmastonmuutos. Kuva: Utö 2012, Susanne Vuorinen.

Yhtenä liikkeelle lähteneenä tahona mainittakoon Itämeren alueen rotarit ja rotaryklubit, jotka toimivat Rotaryn Itämeri-verkoston nimellä (Rotary Baltic Sea Network). Alueella toimii 70 000 rotaria 2 000 klubissa. Tähän joukkoon kuuluvat myös Vihdin ja Vihti-Nummellan rotaryklubit. Rotaryliikkeen tavoitteena on tiedon levittäminen Itämeren tilasta sekä siitä, mitä yksittäiset ihmiset, järjestöt ja yhteisöt voivat tehdä lähinnä paikallisesti Itämeren ja sen vaikutuspiirissä olevien vesien hyväksi.

Selvää on kuitenkin, että yksittäiset, vapaaehtoiset toimenpiteet jäävät riittämättömiksi, ellei vesistöjen kunnostus- ja suojeluhankkeisiin saada riittävästi julkista rahoitusta. Mutta ei pidä unohtaa, että pienistäkin puroista kasvaa suuri virta!

Pentti Kurunmäki
Vastaava toimittaja

Lähteitä:

Itämeri pähkinäkuoressa,
www.itamerihaaste.net
Rotaryn Itämeri-verkosto,
luentomoniste
POTEHU-Sanomien 2011
Juhani Päivänen, Matka Uudenmaan katolle – opas metsiin ja soille Vihdin Moksissa.
Otavan Iso Tietosanakirja vuodelta 1933, hakusana Itämeri.

Valuma-alue yltää 12 maan alueelle, ja sillä asuu noin 90 miljoonaa ihmistä. Suomen vesistä Itämereen virtaavat miltei kaikki joet, lukuun ottamatta Ylä-Lapin ja osia Koillismaahan vesistä. Kartalle ovat "mahtuneet" vain Kokemäenjoen, Kymijoen ja Vuoksen nimet.

Lisätietoa ja Itämeren hyväksi työtä tekeviä organisaatioita

www.itamerihaaste.net
<http://www.fi/itamerikummi>
www.itameriportaali.fi
www.puhdasitameri.fi
www.aaltojenalla.fi
www.bsag.fi

www.centrumbalticum.org/saaristomeren_suojelurahasto

Saatuani tällaisen aiheen vilisteli-vät mielessäni oudot sanat Yoldia-meri, Ancylusjärvi ja Litorinameri. Nämä nimitykset kohtaamme sel-laisissa yhteyksissä, joissa käsi-tellään savikoiden ikää. Mutta ne eivät todellakaan kuulu nykyvihti-läisen arkipäivän asioihin.

Nimet tulevat kotilolajeista, joil-la on ollut erilaiset vaatimukset elinympäristönsä suolapitoisuuden suhteen. Itämeren suolapitoisuus on vaihdellut. Järvi on makean ve-den vaihe, meret suolaisia. Lajien fossiilien löytyminen savikerrok-sista ilmaisee missä ranta on mil-loinkin ollut ja onko vesi ollut meri-vai järvi. Nykyisen Itämeren suola-pitoisuus on niin alhainen, että sitä nimitetään maapallon suurimmaksi murtovesialtaaksi.

Itämeren nimeen liittyy omi-tuisuus, jota ei yleensä tule aja-telleeksi. Itämerihän on Suomen länsipuolella. Virossa meren nimi onkin Läänemeri, siis Länsime-ri. Itämeri on ruotsiksi Östersjön. Ruotsissa läntinen meri on Atlanti ja itäinen Östersjön. Sieltä entisestä emämaastamme siis tulee suomek-si käännettynä Itämeri-nimi.

Etsitään sitten nykypäivän Vih-distä mereen viittaavia asioita. Nummelassa on Meritie. Se alkaa Pisteeltä ja johtaa rautatien yli Po-rintielle. Googlen avulla selviää, että Nummelan Meritie on tällä hetkellä Suomessa ainoa Meritie! Tämäkään tie ei ole vanhan tien paikalla kuin osittain, mutta nimi on perinteinen. Meritienahde on alkuperäisen tien mäenrinne. Me-ritie johti Vihdistä Tammisaareen. Palajärvellä on Meritalo. Mutta sen nimen historia on lyhyt. Vuosi 1906 oli Snellmanin syntymän satavuot-isjuhlavuosi. Sen kunniaksi suo-mennettiin paljon sukunimiä ja mui-takin nimiä. Palajärven Södergårdin ja Norrgårdin nimet suomennettiin Meritaloksi ja Pohjataloksi.

Asutus on tullut Vihtiin kahdesta suunnasta. Pohjoisesta tuli hämä-läisiä, joiden erämaata, siis metsäs-tysaluetta, nyky-Vihdin pohjoisosa oli. Vihtijärvestä vesi virtasi Vihti-jokea pitkin ja päättyi Vihdinniemen sivuitse Kirkkojärveen. Ihmisenkin ensimmäinen kulkutie pohjoisesta päin on ollut tämä.

Etelästä tännepäin saapui ranni-kolta ruotsinkielistä asutusta Kar-jaanjoen vesistöä pitkin. Vihdistä tuli Lohjan kappeliseurakunta jo 1300-luvulla. Kappeli merkitsi oman puukirkon rakentamista Vih-dinniemeen. Todennäköisesti puu-kirkkoja ehti olla kaksikin ennen kivikirkon rankentamista 1500-lu-vun alkupuolella. Puurakennukset kestivät noin sata vuotta.

Vesistö on tavallaan myös maa-perään piirretty kartta. Vanhempi polvi muistaa, miten koulussa ope-teltiin Suomen vesistöt. Pohjan-maan joetkin tulevat vielä yhtenä rämpsynä muistista!

(Kun peruskoulua ruvettiin pro-pagoimaan opettajille, kouluhal-lituksen masinoijat esittivät aina Pohjanmaan joet turhimpana opit-tavana asiana. Vesistöt muodosta-vat kuitenkin hyvän karttapohjan koko Suomelle.)

Pinnanmuodot ohjaavat valuma-alueen

Valuma-alue on luonnossa toimiva järjestelmä. Se määräytyy pinnan-muotojen mukaan. Vedet virtaavat valuma-alueen reunoilta keskustaa

kohden. Ensin pieninä puroina ja sitten suurempina jokina kunnes vesi päätyy mereen. Välillä on järviä, kun maastossa on sopivia altaita. Lohjanharjun luoteispuolella olevan alueen vedet kerääntyvät Hiidenveteen ja siitä edelleen Lohjanjärven kautta Karjaanjokea pitkin Pohjanlahteen (Pojojärven), joka on Suomenlahden pitkä, kapea sisämaahan ulottuva lahti.

Enäjärven vesi harjun kaakkoispuolella kuuluu Siuntionjoen vesistöön, joka laskee omaa reittiään Suomenlahteen. Härkälän joki on taas Vantaa alkujokia. Kun Hiidenveden vettä käytettiin Helsingin raakavetenä, louhittiin Nummellan Kokkokalliolle tunneli, jonne vesi pumpattiin ja sieltä se lasketteli sitten Härkälän jokeen.

Valuma-alueet ovat olleet toiminnallisia kokonaisuuksia myös ihmisen kannalta. Mutta nyt tilanne on muuttunut. Kärjistäen voidaan sanoa, että vesistöjen tärkein merkitys on nykyään likaviemärinä toimiminen. Näin meillä Vihdissäkin, jossa vesijohdosta tulee harjun suodattamaa pohjavettä, jota ei tarvitse kalliisti puhdistaa ennen käyttöä.

Viemäriverdet sen sijaan koetetaan puhdistaa ennen kuin ne lasketaan takaisin luonnon kiertokulkuun. Kirkonkylän puhdistamon vedet päätyvät Hiidenveteen ja lopuksi Karjaanjokea kautta Itämereen. Nummellan puhdistamon vedet kulkevat mereen Siuntionjoen kautta.

Näin olemmekin sitten saastuttamassa Itämeriä. Tosiasia on, että Itämeri on jo suuresti pilaantunut. Pieni Suomemme on myös käyttänyt kymmeniä miljoonia euroja Pietarin jätevesien käsittelyn kustannuksiin. Miksi? Venäjällä on aika vähän Suomenlahden pohjukkaa omana rantanaan. Saastuminen ei heitä paljon häiritse. Lisäksi Neuvostoliiton aikana Venäjällä ei ollenkaan ollut ympäristöongelmia! Ne olivat porvarillisen riistokapitalismin vaivoja!

Tässä on eräs vesiensuojelun hankaluus. Miten motivoidaan suojeluun sellaiset asukkaat, jotka eivät itse kärsi saastumisesta. Seurauksethan ilmenevät pahimpina vasta valuma-alueen alaosissa.

Valuma-alue on ollut tärkein toiminnallinen alue pitkälle nykyään myös ihmisen kannalta, mutta

ei ole enää. Liikenne on muuttunut. Auto on suurin mullistuksen aiheuttaja. Emme ole enää riippuvaisia vesistöistä, vaan voimme ylittää valuma-alueiden rajat helposti.

Nykyään puhutaan esim. työnsäkäynti alueista. Liikenneyhteydet ovat ratkaisevan tärkeitä, eivät vesien virtaussuunnat. Kuntautuksen ”pyörremyrskyssä” ratkaisevaa on tieliikenne, Lohjan kaupunki haluaisi, että Vihti liitetäisiin Lohjaan – vanhaa valuma-alue ajattelua. Vihtiläiset eivät ole ollenkaan siihen suuntaan kallellaan, ennemminkin Helsingin suuntaan, siis pääkaupunkiseudulle. On päättäjillä päähkäilemistä!

Hilkka-Maija Virrankoski

Vihti-Seuran retket 2012

Vihti-Seura järjestää keväisin kotiseuturetteen johonkin Vihdin kylistä ja alkusyksystä toisen retken mielenkiintoiseen kulttuurikohteeseen kotikunnan ulkopuolella. Tänä vuonna kevätretken kohteena oli Vesikansa. Syysretkellä suunnataan Kultarantaan ja Kankaisten kartanolinnaan.

Vesikansan kevätretki

Vihti-Seuran kevätretki suuntautui Hiidenveden eteläpuolelle, Vesikansaan lauantaina 26.5. Päivän aikana tutustuttiin Jussi Romsin opastuksella viehättävän alueen historiaan, sen vanhoihin rakennuksiin ja niissä vaikuttaneisiin ja vaikuttaviin ihmisiin.

Vesikansan kylällä on pitkä historia, alueelta on mm. löydetty todisteita kivikautisesta ja pronssikautisesta asutuksesta. Osalla nykyisistä tiloista on pitkät juuret, ulottuen jopa 1300-luvulle. Retkellä kuultiin Haapakylän Tyynelästä ja Majvikista, Leppärlän Fästistä,

Simolasta, Mannista, Köykkälän Köykästä ja Reunasta sekä Niemenkylän kartanosta torppineen ja mäkitupineen. Upeita Hiidenveden rannoilla kumpuilevia, valtakunnallisestikin arvokkaita, peltomaisemia ihailtiin ja maukkaat kahvit nautittiin maamiesseurojen talolla.

Retkellä vierailtiin myös Vuorelan koulukodin, alkujaan kasvatustaloksen, piha-alueella. Vuorela on yksi valtion kuudesta koulukodista ja oli maamme ensimmäinen tyttöjen yleinen kasvatustalo, joka aloitti toimintansa 1894. Yli 90 vuoden ajan siellä opiskeli ainoastaan tyttöjä, mutta vuodesta 1988 myös pojat ovat kuuluneet Vuorelan oppilasvahuuteen.

Kypäräkuoro Mirkun Tallilla.

Vesikansa on jo pitkään ollut tunnettu hevosharrastajistaan ja siellä pitää majaansa useampi hevostalli. Vihti-Seuran retkeläiset pääsivät tutustumaan niistä yhteen, Mirkun Talliin. Tallilla odotti hevosten lisäksi ihana yllätys: ”kypäräkuoro”, joka ilahdutti retkeläisiä kahdella kesäisellä valssilla. Kiitokset Mirkulle ja tytöille sekä retkeläisille!

Kesäretki Naantaliin 11.8.2012

Syyskesän retkemme tehdään Suomen aurinkokaupunkiin, Naantaliin. Ensimmäinen kohteemme on tasavaltamme presidentin virallinen kesäasunto VILLA KULTARANTA ja lähinnä sen upea puutarha, johon tutustumme asiantuntevan oppaan johdolla.

Kultarannan rakennutti v. 1913-16 aikansa rikkain suomalainen, suurliikemies Alfred Kordelin. Hänen haaveensa oli, että Kultaranta puistoineen ilahduttaisi kaikkia suomalaisia. Näiltä osin hänen haaveensa toteutui, sillä Kultaranta on jo vuosikymmeniä ollut suosittu matkakohde.

Kordelin ei itse ehtinyt pitkään nauttia huvilastaan, sillä hän kuoli v. 1917, omana syntymäpäivänään. Lahjoituksen kautta Kultaranta siirtyi valtion omistukseen v. 1923. Presidenttien kesäasuntona rakennus on palvellut vuodesta 1920. Villa Kultarannan on suunnitellut maineikas Suomen kansallisroman-

tiikan arkkitehti Lars Sonck. Puutarhankin suunnittelussa Kordelin käytti maan parasta asiantuntemusta. Työhön palkattiin Helsingin kaupunginpuutarhuri Svante Olsson.

Toinen kohteemme on vasta jokin aika sitten ryhmille avautunut KANKAISTEN KARTANOLINNA, joka on yksi harvoja keskiajalta periytyviä ylemmän aateliston rakennuttamia kivisiä asuinkartanoita ja maamme vanhimpia asuinlinnoja. Kolmikerroksinen, rapattu linna on muodoltaan lähes kuutiomainen ja rakennettu jo 1550-luvulla. Kankaisten omistajasukuja ovat olleet mm. Djeknit, Dettloffit, Ribbingit, Hasselborn-Fredenskiöldit ja Hornit. Viimeisin omistajasuku oli Aminoff, aina vuoteen 1992 saakka.

Kartanossa on vieraillut Ruotsin kuninkaita, mm. Kustaa Vaasa. Tilaa pidetäänkin merkittävänä ruotsalaisen kulttuurin tyyssijana Suomessa. Kartanon puistoalue on n. 5 ha suuruinen ja pihapiirissä on useita mui-

ta rakennuksia mm. navetta, joka on Carl Sabel Florus Tollin ajalta 1838 ja toimii nykyisin n. 200 hengen juhlatilana. Nykyisin kartanoa hallinnoi Åbo Akademin säätiö, jonka suurena haasteena on arvokkaiden rakennusten kunnossapito ja tilojen tarkoituksen mukainen käyttö.

Saariston herkkuja pääsemme maistelemaan Rymättylän Poikoon kylään. Siellä 1904 rakennetun kyläkoulun tiloissa toimii ravintola POHJANKULMA. Kaikki saaristolaispöydässä tarjottavat ruuat valmistetaan ravintolan omassa keittiössä.

Retkelle lähdemme la 11.8. klo 8.00 Vihti kk Linjalasta ja Nummelan Linja-Portilta klo 8.15. Paluu Vihtiin n. klo 19.00. Retken hinta on 87 €/hlö sisältäen bussimatkat, opastukset kohteissa, ruokailun saaristolaispöydässä sekä tervetulokahvit Naantalissa ravintola Uudessa Killassa. Sitovat ilmoittautumiset 01.08.2012 mennessä Sirpa Niemelle p. 040-520 6334. Tervetuloa!

Rakennusperintöteema 2012

Liikunta- ja urheiluympäristöt

Euroopan rakennusperintöpäivien vuoden teemalla halutaan nostaa liikuntaan ja urheiluun liittyvän rakennusperinnön arvostusta.

Kirkkoveneen aivot Hiidenveden Purjehtijoiden rannassa valmiina veneretkelle lähtöön. Hiidenveden Purjehtijoiden toiminnassa tehdään aktiivista talkootyötä. Kuva: Susanne Vuorinen

Suomessa lasketaan olevan lähes 30 000 liikunta- ja urheilupaikkaa, joten paikallisilla liikunnan ja urheilun ympäristöillä on suuri merkitys ihmisten arjessa. Erilaiset liikuntapaikat urheilukentistä uimarantoihin ja halleista hyppyrimäkiin kuuluvat jokapäiväiseen elinympäristöömme ja ne ovat oleellinen osa rakennettua maise-
maamme.

Liikuntarakennuksilla on usein myös tärkeä merkitys alueiden identiteetille paikkoina, joihin asukkaat kiintyvät. Hyvät liikuntamahdollisuudet vaikuttavat asukkaiden hyvinvointiin ja voivat myös tuoda kunnille kilpailuetua.

Vihdissä on järjestetty vuosittain rakennusperintöön liittyvä tapahtuma – seminaari tai muunlainen yleisötilaisuus. Näin varmaan toimitaan tänäkin vuonna, vaikka tarkkaa ajankohtaa ei vielä tiedetä.

Tuskin kukaan on laskenut kuinka monta rakennettua liikuntapaikkaa Vihdissä on. Kun urheilukenttien, hallien, salien ja muiden rakenteiden lisäksi otetaan huomi-

oon myös veneilyyn ja melontaan soveltuvat lukuisat vesistömmä ja loistavat suunnistusmaatot liikuntapaikkakirjo on moninainen ja runsas.

Tarinat ja tiedot talteen “luomuliikuntapaikoista”

Pertun Posti esittää teemaan liittyvän haasteen vihtiläisille urheilu- ja muille järjestöille sekä henkilöille, joilla on kokemuksia ja muistikuvia liikuntapaikkahankkeiden käynnistämisestä ja sellaisten vanhojen urheilu- ja kisailupaikkojen tekemisestä, joiden käynnistäminen on tapahtunut vapaaehtoisena kansalais- ja yhdistystoimintana. Siis aikaansaannoksista, joita ei ole tehty tiettyjen mallimittojen ja -piirustusten mukaan ja joiden rahoitus ei ainakaan pääasiallisesti ole tullut kunnalta tai valtiolta.

Muistelkaapa esimerkiksi, missä kaikkialla kotikuntamme alueella on ollut tällaisia kisailupaikkoja. Esimerkiksi seuran- ja työväentalojen sekä koulujen pihamaat ovat olleet monen monien ottelujen ja koitosten areenoina. Yhtenä esi-

merkkinä mainittakoon Vihdin kirkonkylän vanhan kunnantalon kenttä, jolla on järjestetty pesäpallo-otteluita ja harjoituspelejä.

Aihepiiriin liittyviä muistoja ja tarinoita siis odotamme saavamme toimituksen käyttöön syyskuun alkuun mennessä. Näin on mahdollista saada aikaiseksi melkoinen luettelo vihtiläisistä liikuntapaikoista jo syksyn tilaisuuteen mennessä ja mielenkiintoista muistitietoa tämän lehden seuraaviin numeroihin.

Kansallismuseokin on samalla asialla

Myös Kansallismuseo kerää tietoa ja kokemuksia merkityksellisistä liikuntaympäristöistä – lajista riippumatta. Tavoitteena on saada tietoa erityisesti sotien jälkeen rakennettujen liikuntaympäristöjen merkityksestä kulttuuriympäristönä. Kyselyllä halutaan myös tuoda esiin hyvinvointivaltion rakentamien liikuntaympäristöjen merkitys ihmisten hyvinvoinnille.

Kansallismuseo toivoo vastauksia niin tavallisilta kansalaisilta kuin urheilualan ihmisiltä valmentajista toimittajiin. Kysely on Kansallismuseon kansatieteellisen arkiston verkkosivuilla osoitteessa <http://www.nba.fi/fi/tietopalvelut/arkistot/kansatiede/liikuntapaikat-kysely>

Vuositeema liittyy myös Museoviraston, Liikuntatieteellisen seuran ja Urheilumuseon Hyvinvointi-Suomen liikuntaympäristöt-hankkeeseen.

Pentti Kurunmäki

Jokikunnan hyppymäet liikuntapaikkana

Jokikunnan Seurojentalon mäelle syntyi vihtiläinen talviurheilukeskus 50 vuotta sitten: iso hyppymäki ja tuomaritorni valmistuivat joulukuussa 1961, harjoitusmäki helmikuussa 1962 ja mäkien läheisyyteen samana syksynä sauna pukuhuoneineen ja ravintolatiloineen.

Suurta urheilujuhlaa

Jokikunnan hyppymäen avajaiskilpailut pidettiin tammikuussa 1962. Kisan voitti lahtelainen Kalevi Kärkinen kahdella hallitun kaudella 47 metrin hyppyllään. Mäen vihki kansanedustaja Veikko Helle. Puheessaan hän esitti toivomuksen, että uusi hyppymäki kasvattaisi hyviä hyppääjiä ja urheilua harrastavia rehtejä suomalaisia.

Suomen mäkihypyn kärkinimiä nähtiin vastavalmistuneessa mäessä helmikuussa. Iltamäen voitti Eino Kirjonen kolmituhantisen yleisön seurattessa 52 metrin lentoa. Maaliskuun kansallisiin kilpailuihin osallistui Suomen mäkimiesten parhaimmistoa ja Zakopanen MM-kisojen edustusjoukkue.

Seuraavana talvena iltamäenlaskuissa hyppäsivät maamme huiput: Eino Kirjonen, Esa Klinga, Markku Maatela, Veikko Kankkonen ja Niilo Halonen.

Kun Veikko Kankkonen oli hyppämässä Jokikunnalla Innsbruckin kisatalvena 1964, oli paikalla noin 2000 henkeä todistamassa Kankkosen 54 metrin mäkiennätyksen syntymistä.

Mäkeä pidettiin varsin onnistuneena ja siinä järjestettiin keliin niin salliessa joka talvi Vihdin Hiihdot, kansallisia ja piirikunnallisia kisoja ja ratkottiin Vihdin Viestin sekä Vihdin kunnan mestaruudet. Jokikunnan Urheilijat järjesti omille

jäsenilleen sarjahyppy- ja mestaruuskisat.

Paitsi oman kylän harrastajia, mäessä kävivät harjoittelemassa vihtiläiset eri puolilta pitäjää, samoin naapurikuntien huiMAPÄÄT – olihan Jokikunnan mäki lähiseudun korkein.

Yleisöä kävi kilpailuissa paljon ja heidän ilokseen järjestettiin iltamäenlaskujen yhteydessä ilotulitus. Ravintolatoimikunta huolehti välle syötävää ja juotavaa: oli hernekeittoa, voileipiä, makkaroita, kahvia ja muita virvokkeita.

Kipinästä tuli syttyä

Alkuvuodesta 1961 tehtiin päätös: Jokikunnalle rakennetaan hiihtomäki. Idean isäntäryhmä keräsi keskuudestaan alkupääoman ja heistä muodostettiin urheiluseuran edustajilla täydennettynä rakennustoimikunta. Siihen kuuluivat talolliset Aarne Aunola, Vilho Riikonen, Uno Sirenus, Sakari Suontaka ja Eero Varpasuo sekä rakennusmestari Toivo Leino. Viimeksi mainittu otti hoitaakseen mäen suunnittelun ja rakennustyön valvonnan lahjoituksena, jonka arvo oli 120 000 markkaa kahtena vuonna. Mäen profiilipiirustukset laati Valtion Urheilulautakunnan rakennesuunnittelija.

Mäen kustannusarvio oli 3 600 000 markkaa. Veikkausvoittovaroja saatiin 600 000 ja Vihdin kunnalta avustusta 575 000. Lahjoituksina saatiin yhteensä 480 000, tukkeja ja muita tarvikkeita 990 000 markalla ja jokikuntalaiset tekivät talkootyötä arviolta 700 tuntia. Syyskuussa päätettiin ottaa Säästöpankilta lainaa miljoona markkaa.

Marraskuussa tarvittiin vielä 400 000 markan vekseli, jonka

hyväksyi nimiinsä Aarne Aunola. Mäki valmistui vuoden sisällä, mutta Jokikunnan Urheilijat maksoi velkoja takaisin kymmenen vuotta – edelleenkin talkootyön ansioilla.

Sisua ja seteleitä

Hyppymäen rakentaminen alkoi tukkitalkoilla maaliskuussa. Pusku-traktori suoritti kesän aikana alusturinteen muotoilun maansiirtotyöt. Jokikuntalaiset kirvesmiehet, Matti Puisto, Esko Rantanen, Seppo Kukkaro ja Jalmari Hyytiäinen, tekivät kaikki vauhtimäen rakennustyöt. Työt aloitettiin syyskuun alkupuolella 1961, ja ne saatiin päätökseen marraskuun loppuun mennessä. Minkäänlaisia telineitä ei rakentamisessa käytetty, kaikki työskentely tapahtui pylväskentien varassa.

Mäet saatiin valmiiksi, mutta lopulliseen kuntoon ei milloinkaan. Rakenteet vaativat jatkuvaa huoltoa ja uusimista, vauhtimäet muutoksia: puomien rakentamista, hyppypöydän parantelua jne. Valaistusta lisättiin, hankittiin vahvistinlaitteita ja kenttäpuhelimia. Routavaurioita korjattiin alusturinteessä ja saunalla, mäkimonttua syvennettiin. Saunalle piti hankkia puita. Mikä ikävintä, jouduttiin paikkaamaan ilkeivallan jälkiä mäissä ja tuomaritornissa!

Talkoilla tehtiin niin paljon kuin ehdittiin ja jaksettiin. Pidettiin tansseja Seurojentalolla (Harry Aaltonen järjesti orkesterit), organisoitiin romujen- ja paperinkeräyksiä. Laadittiin avustusanomuksia veikkausvoittorahojen ja kunnan avustuksen saamiseksi. Eräänä vuonna saatiin viljankeräyksellä 700 markkaa ja kunnan avustus

Keväällä 1988 pojat harjoittelivat hyppäämistä Jokikunnan pienemmästä mäestä. Kuva: Kyösti Kuittinen

samana vuonna oli 500 markkaa. Vekseli silti piti seuran puheenjohtajan joskus ottaa nimiinsä.

Ponnistajia ja ponnistelua

Jokikunnan Urheilijat ry on yleisseura, jonka toimintaan kuului mäkien rakentamisen aikaan talviurheilun lisäksi yleisurheilu, sisähyppy- ja kuntopiiriharjoittelu, palloilu sekä kesä- että joulujuhlan järjestäminen. Vuoden 1964 jäsenmäärä oli 102, joista yli 16-vuotiaita vain 41. Mäkien rakentamiseen, niiden kunnossapitoon ja kisojen järjestämiseen eivät yksin näiden aikuisten voimat riittäneet. Tarvittiin kaikkien jokikuntalaisten ponnistuksia ylläpitämään mäkihyppytoimintaa. Suurin urakka oli hyppymäen kuntoon laittaminen. Vauhtimäkeen piti nostaa lunta ja alastulorinne tampata. Sää sekä lumen ja pakkasen määrä eivät aina tukeneet näitä ponnisteluja. Mäkilpailuja varten tarvittiin, mittamiehet, tulospalvelu, kuuluttaja,

saunamajuri, järjestysmiehet ja ravintolan pitäjät. Välttämättömiä olivat tietysti mäkituomarit, joita seura koulutti jokikuntalaisista urheilumiehistä.

Jokikunnan Urheilijoilla oli 1960-luvulla kymmenkunta hyppääjää ja yhdistetyn kilpailijaa, jotka kävivät kisoissa eri puolilla Uuttamaata sekä Lahdessa ja Kuopiossakin: mm. Hannu Ahlroth, Juha Kesäläinen, Timo Leino, Aulis ja Rauli Raita, Matti ja Erkki Saario, Panu ja Pentti Varpasuo. Näitä urheilijapoikia myös leiritettiin Vierumäellä ym.

Näiden poikien tullessa armeija- ja opiskeluihän kannustettiin uusia poikia mäkeen. Seura osti suksia, joita sai lainata ja kunnosti mäen hyppykuntoon. 1980-luvulla mäkihyppy elpyi koko maassa ja Jokikunnan mäet nykyaikaistettiin. Mäkihyppyä harjoitelleet kylän pojat katselivat ihaillen mm. nummelalaisen Simo Havukorven ja irjalalaisen Ari Rantakiven leis-

kautuksia. Simo saavutti yhdistetyn kilpailuissa nuorten Suomen mestaruuden 1987 Vihdin Viestin edustajana.

Koululiikuntaliiton valtakunnalliset mäkihyppykilpailut yläasteen ja lukion oppilaille 1991 toi Jokikunnalle 150 kisaajaa. Vihdin kunnan Vihdin Hiihtojen 30-vuotismäkilpailu helmikuussa 1994 keräsi 39 hyppääjää eri sarjoihin. Vähitellen kiinnostus Jokikunnalla järjestettyihin mäki-kisoihin hiipui ja komeat rakennelmat ovat vai-puneet ruususen uneen: tarvittaisiin innokkaita hyppääjiä, jolloin talkookipinäkin saattaisi roihahtaa – mäet pitäisi kunnostaa käyttöön.

Lähde:
Jokikunnan kyläkirjan aineisto

Leila Kuittinen
JoU

Vihti-Päivät ja Vuosisatamarkkinat

24.-26.8.2012

Teemana sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Tänä vuonna Vuosisatamarkkinoilla panostetaan erityisesti viihdytykseen ja elämyksellisyyteen sijoittamalla koko tapahtuma-alueelle mielenkiintoista nähtävää ja koettavaa. Uudistuneessa tapahtumassa tullaan näkemään mm. kiertäviä esiintyjiä, trubaduureja, lähimaatilatori, sirkus sekä maatilan eläimiä kuten hevonen, lehmä, lammis ja kanoja. Suunnitteilla on myös vapaansanan lava ja turvesauna. Aiempien vuosien tapaan Vuosisatamarkkinat levittäytyvät Vihdin kirkonkylälle makasiinin mäelle, kylänraitille, Vihdin museolle, Martin koululle, kirkonkylän torille ja Kinon aukiolle, mutta on hyvä muistaa, että Vihti-Päivät ovat kunnan kaikkien kylien tapahtuma.

Vihti-Päivien työryhmässä ovat mukana monet tutut tahot viime vuosilta kuten Vihdin kunta, Wichtis ry, Vihdin seurakunta, Taidetalo Siirilä, Vihdin museo, Kirkonkylän Kyläyhdistys, Vihti-Seura, Vihdin taideyhdistys ja Vihdin Ilmaisutaitteen yhdistys/Vilma. Työryhmän koordinaattorina toimii tänä vuonna ensimmäistä kertaa Vihdin 4H-yhdistys.

Vuoden 2012 teemaksi on valittu sosiaalinen ja kulttuurinen

kestävyys. Teemaa tuodaan esiin muun muassa nuorisotyöllistämisen näkökulmasta. Koordinaattoritaho Vihdin 4H-yhdistys pyrkii tarjoamaan vihtiläisille nuorille lukuisia tekemisen ja yhteisen osallistumisen paikkoja tapahtuman eri tuotantovaiheissa. Nuorten työllistämiseen on haastettu myös kaikki kunnan toimijat yrittäjistä yhdistyksiin ja yksittäisiin ihmisiin palkkaamalla joko itselleen nuoren 4H:n kouluttaman ja vakuuttaman työntekijän tai osallistumalla tukijakampanjaan maksamalla hyväksi katsomansa summan nuorisotyöllistämiskassaan. Jo 50 eurolla on mahdollisuus tulla mukaan ja saada nimensä uusien www.wuosisatamarkkinat.fi verkkosivujen Sosiaalisen kestävyiden tukijoiden joukkoon!

Teema antaa mahdollisuuden nostaa esiin myös suuren ja ainutlaatuisen paikallisen kulttuuritapahtuman yhteisöllisen järjestämisen, jolla Vihdissä on jo usean vuoden perinne. Vihti-Päivien toteuttamiseen ovatkin tervetulleita kaikki ihmiset ja organisaatiot. Yhteistyöehdotuksia otetaan vastaan sähköpostilla osoitteessa wuosisatamarkkinat@gmail.com. Mielenkiintoinen mahdollisuus

vihtiläisille on sekin, että tapahtuman tekemisestä on suunnitteilla dokumentti.

Vihti-Päivien ohjelma tulee olemaan monipuolinen ja kiinnostava. Ennakkotietona voimme kertoa, että auki ovat Siirilä, museon näyttelyt, makasiini ja Wichtiskrouvi. Sunnuntaina voi kokea Kirkkovesoudun, Laudeksen Birgitan rautioilla ja herkulliset Pertunpäivän pidot. Seurakunta toteuttaa 3. keran suosittua hääyön, jossa vihitään 8 paria avioon. Vuosisatamarkkinoiden verkkosivuille päivitetään ohjelmaa pitkin kesää.

Vuosisatamarkkinoiden myyntipaikkoja tarjotaan erityisesti kädentaitajille ja syötävien herkkujen tekijöille. Paikanvaraus onnistuu helposti sähköisellä lomakkeella osoitteessa www.wuosisatamarkkinat.fi. Paikkoja voi varata elokuuhun asti niin kauan, kuin niitä Suomen suurimmaksi kutsutussa kylätapahtumassa riittää!

- Tehdään yhdessä positiivisesti mieleenpainuva Vihti-Päivät ja Vuosisatamarkkinat meidän kaikkien iloksi!, toivovat Mirva ja Marianne Vihdin 4H-yhdistyksestä.

Pertunpidot 2012

Pappilan juhlapöydässä

Tänä vuonna olemme Pertunpidoissa pappilan juhlapöydässä. Pappilat olivat ennen ruokailuun ja ateriointiin liittyvien tapojen välittäjiä. Uusien ruoka-aineiden ja valmistustapojen käyttö levisikin usein pappiloiden ja kartanoiden kautta.

Pappilat olivat hyvin omavaraisia. Pelloilta saatiin viljaa ja navetasta maitoa ja lihaa. Kanalasta saatiin munia ja vanhat kanat valmistettiin ruoaksi. Riistaa käytettiin paljon ja kala kuului pappilan arkipöytäankin.

Suuremmissa pappiloissa oli 1800-luvun lopulla isot hyvin hoidetut kasvitarhat. Niissä kasvatettiin raparperia, viinimarjoja ja omenapuita. Vihannesmaalla kasvoivat kaali, punajuuri, porkkana, herne ja papu, samoin lanttu ja peruna valtasivat alaa ja niiden käyttö yleistyi. Mausteyrtit tulivat käyttöön kuten meirami, kynteli ja lipstikka sekä ruohosipuli.

Luonnonantimia käytettiin paljon, luonnonkumina ja nokkonen olivat uusia, mutta mielenkiintoisia. Sienet tekivät vasta tulooan uusmaalaiseen ruokapöytään, niitä vierastettiin, mutta käyttö levisi vähitellen.

Marjoja saatiin metsästä. Puolukka, karpalo ja lakka säilyivät talvenkin omassa mehussaansurvotuna, mutta sen sijaan mustikat ja vademat käytettiin enimmäkseen tuoreena. Variksenmarjoja ja pihlajanmarjoja kerättiin ja kuivatettiin talven varalle. Hillojen ja soseiden valmistaminen oli uutta ja sokeri kallista, joten säilyvät survokset vietiin aittoihin, missä ne säilyivät jäätyneinä kevääseen asti.

Pidoissa ja juhlissa tarjottiin usein sillisalaattia ja juustoja, lihahyytelöä, rullasyltystä ja kalaa eri muodoissa. Lisäksi tuotiin tar-

Pertunpidoissa su 26.8. on tarjolla upeita herkkuja 1800-luvun pappiloiden hengessä. Ohjelmalliset pidot alkavat klo 13 Kirkkoniemen koululla. Kuva: Marja-Liisa Suontaka

jolle vielä viipaleperunalaatikkoo, haudutettuja juureksia, lihapullia ja kaalikääryleitä sekä paistia. Jälkiruoaksi tarjottiin ohraryynipuroa marjakeiton tai väskynäsopan kanssa. Hienommissa pidoissa tuotiin tarjolle Pappilan hätävara-niminen jälkiruoka tai marjamämiä kermavaahdon kera. Syksyisin omenat olivat jälkiruokana suurta herkkua. Kahvin kanssa oli juhlarinkeliä, kuivaa kakkua ja pikkuleipiä.

Juhlissa oli tapana, että vieraat ottivat mukaansa pienen valkoisen liinan, johon he sitten keräsivät kahvipöydän tuliaisia kotiin viemiseksi.

Entinen Pappilan hätävara perustui leipäkeittoon, kuivia ja vanhoja leipiä ei heitetty pois vaan ne käytettiin tarkoin ja tarjottiin arki-ruokana.

Pappilan hätävara

- 2 dl kuohukermaa
- 1 rkl sokeria
- 150 g pikkuleipiä tai kakunmuruja tai vehnäkorppunpaloja
- 1 dl vaaleaa mehua
- 2 dl puolukka tai vadelmahilloa
- 1 dl tuoreita marjoja
- vatkaa kerma hyväksi vaahdoksi ja mausta sokerilla
- kostuta kuivat murut ja korput mehulla ja anna vetäytyä hetken

- kerrosta lasimaljaan pikkuleipseosta, hilloa ja kermavaahtoa, päällimmäiseksi tuoreilla marjoilla koristettua kermavaahtoa
- anna herkun viilentyä ja mehustua ennen tarjoilua.

Pappilan piian maustekakku

- 100 g voita
- 2 kananmunaa
- 2 dl sokeria
- 1,5 dl hapanta kermaa (nyk. kermaviilikin käy)
- 1,5 tl inkivääriä
- 1,5 tl neilikkaa
- 2 tl kanelia
- 2,75 dl vehnäjauhoja
- 1 tl soodaa tai 2 tl leivinjauhetta
- voitele 1,5 l kakkuvuoka
- sulata rasva ja jäähdytä
- vaahdota munat ja sokeri
- lisää vaahtoon kerma, rasva ja jauhot, joihin olet sekoittanut mausteet ja soodan tai leivinjauhon
- kaada taikina vuokaan ja paista 175 asteessa n. 45 min.

Tervetuloa su 26.8. Pertunpitoihin maistelemaan pappiloiden juhlapöytien herkkuja 1800-luvun malliin! Pitojen ruokien valmistusaineissa on huomioitu erityisesti kotimainen lähiruoka. Lippuja voi ostaa Vihdin matkailupalveluista, Vihdin museolta ja Nummelan kirjastosta. Hinnat: aikuiset 28e, lapset 7-12v. 15e. Marja-Liisa Suontaka

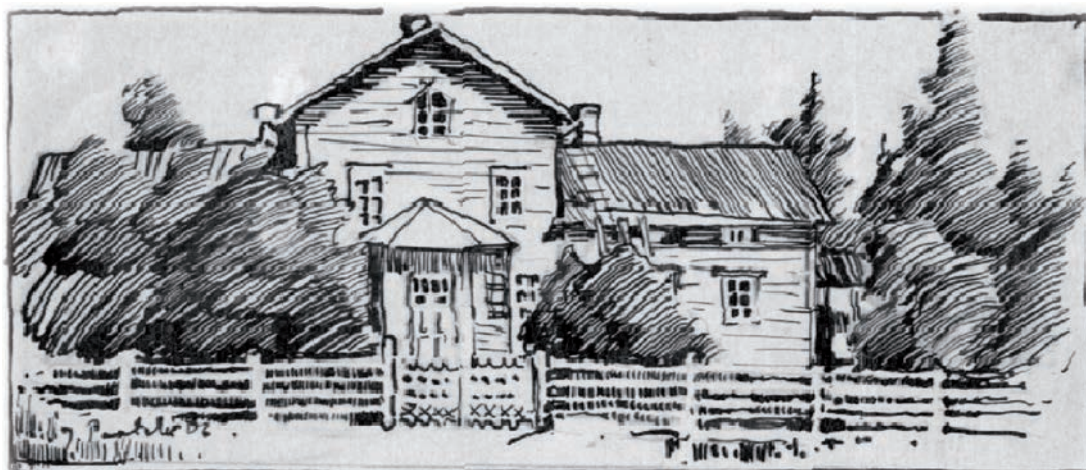
Korttivakka

Piirroksia Vihtin taloista

Henrik Degerman lahjoitti Pertunpidoissa 21.8.2011 Vihti-Seuralle Vihtin taloista v. 1906 piirretyn kuvasarjan. Kuvat ovat veljesten Jussi ja Oskari Paatelan tekemiä. Piirroksista osaa käytettiin Kaarle Soikkelin VIHTI-teosten (osa I v. 1929 ja osa II v. 1932) kuvituksena. Lahjoituksena saatuja arvokkaita kuvia säilytetään Vihtin museossa. Pertun Postin Korttivakka alkaa julkaista piirroskuvia. Edellisessä numerossa nähtiin jo Oravalan Salmela.

Vanjärven kartano. Päärakennuksen suunnitteli Carlo Bassi 1820-luvulla. Toisen maailmansodan jälkeen lähes kaikki kartanon maat palstoitettiin kotitilansa menettäneille Heinjoen ja Viipurin maalaiskunnan viljelijöille. Vanjärvelle muodostui laaja yhtenäinen karjalaiskylä.

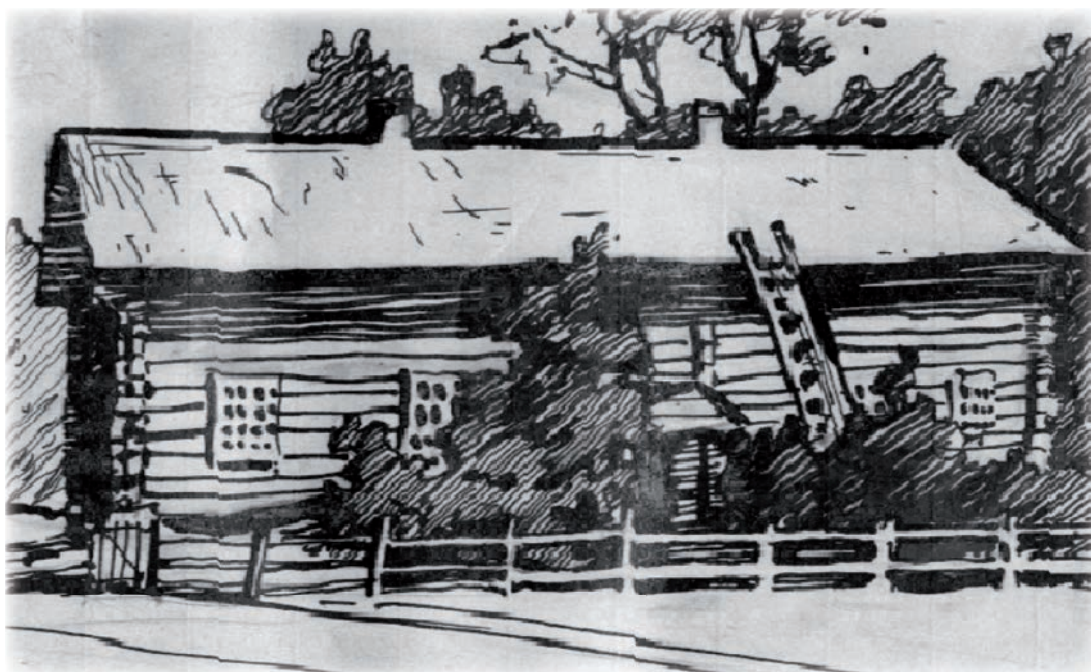
Vanjoen Skotti. Skotti oli olemassa jo ainakin 1500-luvulta lähtien. Kuvan rakennus rakennettiin 1800-luvun loppupuolella. Naapuritilan Ryönän omistaja osti Skotin v. 1904. Skotin rakennukset on myöhemmin purettu ja siirretty pois.

Pietilän Alitalo. Kuvan rakennus rakennettiin 1800-luvun alussa. Se purettiin v. 1961. Pietilän Alitalo on kauimmin saman suvun hallussa edelleen oleva toimiva maatila Vihdissä. Se on ollut Hacklinin suvulla vuodesta 1590. Nykyään tilaa hallitsee 12. sukupolvi.

Härköilän Ali-Rosti. Rakennus on rakennettu 1800-luvun puolivälissä. Sitä jatkettiin kahdella kamarilla 1880-luvulla. Vuodesta 1630 alkaen edelleen samalla suvulla oleva Ali-Rosti siirrettiin ulos kylätontilta v. 1926, nykyään tilaa hallitsee 13. sukupolvi. Vanhasta tilakeskuksesta lähimaineen muodostettiin Toimela-niminen tila. Toimelan päärakennus peruskorjattiin vanhaa kunnioittaen 1990-luvulla.

Yli-Seppä. Vihtijärven Yli-Seppä rakennettiin v. 1798 ja sitä jatkettiin v. 1805. Asuinkäytössä rakennus oli 1950-luvun puoliväliin asti. Talossa on ollut myös monenlaista muuta toimintaa. Suuressa tuvassa toimi kiertokoulu 1800-luvun lopulla. Talossa oli kauppa ja posti 1910-luvulla. Hiiskulan kartano peruskorjasi Yli-Sepän juhlatilaksi, joka otettiin käyttöön 200-vuotisjuhlassa v. 1998.

Erstin nurkka

Lähikuvia entisajan kirkonkylästä

Vuonna 1925 valmistunut kunnalliskoti Pääkslahdessa. Kuva: Timo Romsin kokoelmat.

Seimelä

Seimelä oli neitien **Berta Hernbergin** ja **Dagmar von Schantz**in vuonna 1896 perustama tyttökohti, joka aluksi toimi Ali-Jaakkolan ja Sipilän tiloissa, kunnes muutti marraskuussa 1898 omalle tontille, jonne oli rakennettu uudisrakennus, nykyinen Vanhala.

Vuonna 1924 alueelle siirrettiin Terijoelta tuotettu kaksikerroksinen hirsirakennus, jonka nimeksi tuli Kotila. Berta Hernberg oli laitoksen johdossa vuoteen 1933, jonka jälkeen laitos toimi vielä säätiön muodossa. Kirkonkyläläisten mukaan Berta Hernberg oli iloinen ja myönteinen ihminen, joka järjesti mm. koululla kylän ensimmäisiä elokuvanäytöksiä.

Köyhäinhoito

1800-luvun alussa köyhäinhoito kuului paikallisen itsehallinnon tehtäviin. Jokaisen pitäjän oli elä-

tettävä omat köyhänsä. Vaikeuksia tuotti muuttoliike, eräänlainen sen ajan pakolaisongelma. Asetukset antoivat seurakunnalle laajat oikeudet kieltää sellaisten ihmisten asettuminen pitäjään, jotka olisivat voineet joutua köyhäinhoidon rasitukseksi.

Pitäjä oli jaettu ruotuihin manttaalin mukaan. Manttaalia kohden oli maksettava köyhäinhoitoon määrätty määrä viljaa, joka jaettiin autettaville, aluksi heti syksyllä, myöhemmin kahdessa erässä. Ruotulainen asui useimmiten omassa mökissään tai sukulaisten luona, harvemmin hän kiersi talosta taloon.

Ruotuvaivaisten ohella olivat kirkonvaivaiset, joita avustettiin häissä, hautajaisissa ja vaivaishäivillä jumalanpalveluksissa kerätyillä varoilla.

Nälkävuosina 1867 - 1868 perustettiin hätäapukomitea, joka

pyrki organisoimaan kotiteollisuustöitä ja hankkimaan tarvittavia raaka-aineita kuten esim. pellavaa ja hamppua sekä ostamaan miehiltä veistotöitä rekiä, lapionvarsia ja puuastioita. Nälkävuosina kuoli paljon perheenhuoltajia, joiden jäljiltä jäi kerjäläisenä kulkevia orpolapsia. Näitä koko- tai puoliorpoja lapsia huutokaupattiin jyväpalkkaa vastaan taloihin syksyllä 1868 yhteensä 123 lasta ja seuraavana syksynä vielä 59 lasta.

1880-luvulla ryhdyttiin valtakunnassa ajamaan maatilakunnalliskotien perustamista, koska haluttiin päästä eroon ruotuhoidon liittyvistä epäkohdista. Vihdissä päätettiin vuonna 1886 ostaa Pääkslahdesta Heroon, Suutarin ja Lindin tilat sekä myöhemmin vielä Pulkin tila, yhteensä 482 ha, työ- ja vaivaishuoneen alueeksi.

Vaivaistaloon otettiin marraskuun 1. päivänä 1886 yhteensä

52 henkilöä, joista alaikäisiä 14. Vuonna 1888 vastaanotettiin mm. vielä jäljellä olevat ruotuvaivaiset 20 henkeä ja muita vaivaisia 19 henkeä. Vihdin vaivaistalo oli maakunnan ensimmäisiä uuden-aikaisia maatilakunnalliskoteja ja kärkipäässä koko maan huomioon ottaen. Vuonna 1911 valmistui vaivaistalon mielisairasosaston uusi rakennus, joka käsitti seitsemän koppia ja kaksi yhteishuonetta. Vuoden 1920 toukokuussa palaneen vanhainkodin tilalle rakennettu uusi rakennus otettiin käyttöön jouluna 1924.

Alkuperäisteksti: Kirsti Kuusela
Toimittanut: Timo Roms

■ Kirsti Kuusela

Kirsti Kuusela (s. 1924) loi kunnan ensimmäisenä kulttuurityöntekijänä Vihtiin kulttuurijärjestöverkostoa, oli järjestämässä lukuisia kulttuuritapahtumia, kehitti kylätöimintää ja Vihdin identiteettiä sekä teki kuntaa tunnetuksi.

Kuusela oli mukana laatimassa Vihdin museon toiminnan perustaa ja toimi paikallisten kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten hyväksi.

Hän on toimittanut lukuisia kirjoja, kirjoittanut pakinoita ja kolumneja paikallislehtiin sekä valokuvannut talteen kulttuuriperintöä. Vihdin museon kokoelmista löytyy runsaasti Kuuselan luomaa aineistoa.

Kirsti Kuusela siirtyi eläkkeelle kunnan kulttuurisihteerin toimesta vuonna 1987. Hänet nimitettiin Vihti-Seuran kunniajäseneksi Vihti-Päivillä 2009.

Vihti-Seuran lausunto Nummelan Huhdanmäen asemakaavan muutoksesta

Vihti-Seura esittää kaavamuutokseen seuraavat kommenttinsa:

1. Nykyisen ABC-liikenneaseman funkkistyylinen rakennus (vuodelta 1958) soveltuisi suojelukohteeksi. Sellaisena se yhdessä Asemantien toisella puolella sijaitsevan vanhan Auran (valmistunut v. 1938) kiinteistön kanssa säilyisivät arvokkaana näytteenä vanhasta liikerakennuskannasta. ABC-rakennus voisi jatkossa toimia esimerkiksi kahvilana, nuorisotilana, putiikkina yms. käytössä.

2. Asemantien ja rautatien väliselle alueelle sijoitettavat liike- ja asuinrakennukset on kaavaluonnoksessa esitetty 4-kerroksisiksi. Sellaisina ne estäisivät Hiidenmäen ja Prisma-liikekeskuksen suunnasta avaran näkymän Asemantien ja Nummelan Pisteeseen alueelle ja aina Nummelanharjulle saakka. Paremminkin Nummelan ilmeeseen po. alueella sopisivat 2–3-kerroksiset rakennukset. [Viereisellä LIDL:n tontilla kerroskoko vieläkin pienempi.]

3. Liikenteen sujuvuuden kannalta po. alueen ja koko Nummelan keskustan kannalta merkittävä parannus edellyttäisi rautatien ylittävää siltaa Nummelan aseman eteläpuolelle.

4. Kaavaluonnoksen perusteluissa maininta ”kaupunkimaisemmasta rakenteesta” on tarpeeton, sillä se tuo mieleen pikemminkin ahtauden kuin viihtyisän, luonnonläheisen ja toimivan taajaman ilmeen.

Vihdissä 3.2.2012

VIHTI-SEURA ry

LIITY VIHTI-SEURAN JÄSENEKSI

Voit liittyä Vihti-Seuran jäseneksi ottamalla yhteyttä yhdistyksen sihteerii: Jussi Roms
p. 0500 491 009 tai täyttämällä liittymislomakkeen Vihti-Seuran nettisivuilla osoitteessa
www.vihtiseura.fi

Kulttuuriperintö ei ole ylellisyyttä vaan turvajärjestelmä ihmisille

Nykykaikaisten muisti- ja kulttuuri-perintöorganisaatioiden perusteh-täviä ovat:

1. Auttaa löytämään vastaus kuka olen, keitä olemme.
2. Olla suunnistusjärjestelmä eli, kun ymmärrämme mistä olemme tulossa ja missä olemme, niin pystymme ehkä suunnittelemaan minne menemme.
3. Kun ymmärrämme olevamme osa sukupolvien jatkumoa, niin ymmärrämme, että elämä on eletävä juuri nyt. Muistiorganisaatiomme – kirjastot, arkistot ja museot – aktivoivat ja yllyttävät meitä ottamaan vastuun elämästämme, lähimmäisistämme ja ympäristös-tämme.

Muistiorganisaatioiden muodostamasta yhteiskunnallisesta muistista ei ole paljonkaan hyötyä, elleivät ne myös reagoi yhteiskunnallisena omanatuntona, mainitsi Jyväskylän yliopiston museologian professori Janne Vilkuna esitelmöidessään Vihti-Seuran kevätkokouksessa 25.3.2012.

Vilkuna kuvasi kulttuuriperintöä havaintoesimerkillä, että ”täytetty tiikeri museossa ei ole tiikeri, vaan täytetty tiikeri museossa”. Vasta kun tiedämme, millainen eläin tiikeri on ja miten se toimii ympäristössään, syntyy meille kulttuurinen käsitys tiikeristä. Sama koskee kaikkia museoesineitä. Kun tunnemme niihin liittyvät faktat, käytötarkoitukset ja tarinat, käsitämme ne mielissämme kulttuuriperinnöksi. Vasta esineen tarina tekee siitä

arvokkaan ja merkityksellisen. Niinpä kulttuuriperinnön arvo ei ole rahassa mitattavaa, vaan arvo on siinä, mikä on sen merkitys ihmisille ja yhteisöille, valisti professori Vilkuna.

Museologiasta

Museologia on tiede, joka tarkastelee sitä, kuinka yksilö ja yhteisö hahmottaa ja hallitsee ajallista ja alueellista ympäristöään ottamalla haltuunsa menneisyyden ja nykyisyyden todistuskappaleita. Se siis käsittää sekä aineellisen että aineettoman eli henkisen ympäristön. Valikoiden ja rajaten osia todellisuudesta ja ottamalla ne haltuunsa kulttuuriseksi todellisuudeksi syntyy kulttuuriperintöä, määritteli museologian professori.

Museologian tutkijat ovat havainneet mm. sen, että ”Nykyisyys muuttaa menneisyyttä yhtä paljon kuin menneisyys ohjaa nykyisyyttä” (T.S. Elliot 1888–1965). Vil-kuna täsmensi tätä toteamalla, että jokainen sukupolvi katsoo omalla tavallaan menneisyyttä.

Esitelmöitsijä kertoi myös, kuinka jokaisella yhteisöllä on aina ollut ja tulee olemaan syntytarinansa eli enemmän tai vähemmän tosi historiallinen kertomus siitä keitä olemme. Tarina voi siis aikojen kuluessa saada uusia sävyjä ja muuttua.

Janne Vilkuna kertoi hauskan esimerkin myös siitä kuinka historiakin voi muuttua. Hän lainasi entisen Jyväskylän kasvatusopillisen korkeakoulun rehtori Aarni

Penttilän (1899–1971) tapaa kysyä: ”Mikä on absoluuttinen mahdollisuus Neuvostoliitossa?” Vastaus oli: ”Menneisyyden ennustaminen!” Tämähän tarkoitti mm. sitä, kuinka ihmiset katosivat tai ilmes-tyivät retusoituina julkaisujen valo-kuviin epäsuosionsa tai suosionsa mukaisesti. Menneisyyttä, siis historiaa, voidaan siis muutella tahallisesti – ja myös tahattomasti.

Museoista

Muistiorganisaatioista Vilkuna tarkasteli lähemmin museoita. Vaikka muistiorganisaatioiden tehtävänä on koota ja säilyttää vanhoja esineitä, asiakirjoja, tietoa, niin kaikkea ei voi säilyttää. On siis tehtävä valintoja. Vilkuna kertoi erään oppilaansa kehittämän, yhden sanan mittaisen muistisäännön museon tehtäväksi. Tuo sana on YKSI. Avattuna se tarkoittaa: ymmärtää – kerätä – säilyttää – informoida!

Janne Vilkunan mielestä muistiorganisaatioissa työskentelevät ovat loppujen lopuksi vallan haltijoita, sillä heidän tutkimukseen ja tallennukseen liittyvä ammattitaito ratkaisee suuresti sen, millainen menneisyys tulevaisuudessa on. Vilkunan mielestä näin on etenkin museoissa, joiden materiaalit eivät yleensä katu viranomaisarkistojen ja vapaakappalekirjastojen tavoin säädöspohjaisesti, vaan kokoelmista vastaavat päättävät mitä säilytetään ja muistetaan ja minkä unnetaan kadota ja unohtua.

Museologian professori Janne Vilkkuna tutustui Vihdin museon kokoelmiin museonjohtaja Heidi Tammelinin opastuksella. Evakkomuseossa Vilkkuna totesi tämän lehden vastaavalle toimittajalle, että onpa paljon asiaan liittyvää esineistöä, varusteita ja informaatiota – tosi mielenkiintoinen ja laadukas kokonaisuus. Kuva: Paavo Hacklin.

Hyvin epäileväisesti professori suhtautuu myös digitaalisen aineiston kestävyys- ja käytettävyyteen. Vilkkuna viittasi tässä asiassa Jyväskylässä väitelleen Istvan Kecskemetin kiteytykseen: ”Digitaalinen aineisto kestää joko viisi vuotta tai ikuisuuden, riippuen siitä kumpi tulee ensin.” [Vihdissä nykyisin asuva Istvan Kecskemeti toimii Kansallisarkiston digitaalisen kehittämisen päällikkönä.]

Tiedon tallentamisen kestävydestä Vilkkuna mainitsi esimerkkeinä myös kalliomaalaukset ja kiveen hakatut viestit. Ammoin tehdyistä viesteistä kuitenkin puuttuvat luokhujeet!

Eurooppa - suuri museo

Professori Janne Vilkkuna lainasi tanskalaisen Vuoden eurooppalainen museo -palkintojärjestelmän

puheenjohtaja Kenneth Hudsonin (1916–1999) tekstiä vuodelta 1993 kertoessaan museoiden tehtävistä ja työnjaosta: ”Eurooppa on yksi suuri museo, jossa jokainen rakennus, jokainen pelto ja joki ja rautatie sisältää vihjeitä kyseisen maan menneisyydestä, kunhan katsojalla on tarvittava tieto siitä, mitä hän katsoo. Sillä täällä suuressa museossa on laitoksia, joita kutsumme museoiksi. Niiden päätehtävä on auttaa ihmistä ymmärtämään suurta museota. Ne saavat oikeutuksensa siitä, että ne katsovat ulospäin, eivät sisäänpäin.”

Kaksi tosiasiaa kulttuuriperinnöstä

Museologian professori Janne Vilkkuna päätti kotiseutuväkeä suuresti kiinnostaneen esitelmänsä kahteen tosiasiaan:

”Kulttuuriperinnön hallinta on jatkuvan muutoksen hallintaa”

”Vanha ei ole huonoa, vaan hyvää, sillä huono ei vanhene, vaan lahoaa, mätänee tai homehtuu.”

Tiivistelmän laati
Pentti Kurunmäki

Linkkivinkkejä:

Vihdin museo
www.vihti.fi/museo

Museovirasto
www.nba.fi

Museot Online
Suomen museoiden yhteinen hakuportaali; mahdollisuus hakea mm. esineitä, työkaluja ja taideteoksia eri museoiden kokoelmista
<http://suomenmuseotonline.fi>

Olli Pinomaa:

Kaksi vihtiläistä

Helsinkiläinen diplomi-insinööri Olli Pinomaa kertoi mielenkiintoisen, Vihtiin liittyvän sukutarinan Pertunpidoissa 2008. Esitelmänsä ”käsikirjoituksen” nyt 90-vuotias Pinomaa lähetti viime vuoden loppulla Pertun Postin käyttöön. Sukutarina vie kuuden sukupolven taakse aina 1700-luvun loppupuolelle saakka.

Toimittajana totean, että tästä aineistosta ”vihtiläisiä” löytyy useampiakin kuin vain kaksi ja että olen tarkistanut ja joiltakin osin vielä täydentänyt alkuperäistä tekstiä.

Pinomaan kertomaa

Vihtiläinen äidinisäni Henrik Vilhelm Lindfors, joka oli syntynyt Vihdissä 7.3.1865 ja muuttanut vuonna 1884, asui vaatimattomassa asunnossa Puu-Käpylässä. Hänen vuoteensa yläpuolella puukehyksissä oli nuoren upseerin valokuva – keltainen ja puulle liimattu. Äidinisäni (siis Henrik Lindfors) sanoi sen esittävän luutnantti Segerstålea, sukulaista, joka kuoli ”jossakin sodassa” Venäjällä. Äidinisäni eli Henrik Lindfors kuoli Helsingissä vuonna 1950.

Äidinisäni oli aikanaan keisarillisen senaatin vahtimestari. Hän lieinee ollut komea näky univormussaan ottaessaan vastaan senaattiin tulleita vierailijoita ja esitellessään heidät ministereille. Virka edellytti ehdottoman hienoa ja ystävällistä käytöstä ja ainakin suomen, ruotsin ja venäjän kielten taitoa. Näin oli torpparin poika Vihdistä edistynyt urallaan.

Henrik Lindfors oli miehekäs, mutta samalla hyvin hienotunteinen. Helsingistä hän kävi perheensä kanssa hevosella kesäisin vuosisadan alusta lähtien aina 1920-luvulle saakka Selin Mankoolissa (Malm-

Olli Pinomaa piti puheen Pertunpidoissa vuonna 2008. Kuva Paavo Hacklin.

gård). Hänen vaimonsa Emilia Lax oli kotoisin Selistä. Matkavarustukseen kuului puukko Keimolan korven rosvojen varalta.

Äidinisäni kävi säännöllisesti kirkossa, hankki suurella vaivalla takaisin isänsä raamatun, ja hänen kodissaan noudatettiin hyvin ankaria kristillisiä tapoja. – Olen kuulut, että lapset eivät saaneet pitkänäperjantaina puhua sanaakaan ruokapöydässä. Henrik-isoisäni pukeutui ulos mennessään aina tummaan pukuun ja mustaan huopahattuun, jota hän nosti tervehtiesään esimerkiksi Käpylän roska-kuskia. Hän arvosti tervettä järkeä kehottamalla ”pitämään ajatukset keskellä otsaa”, muistelee tekstissään Olli Pinomaa äidinisäänsä.

Lisää sukutarinasta

Pinomaa palaa äidinisänsä kertomukseen luutnantti Segerstålesta, hänen alkuperästään ja sukulaissuhteesta. Luutnantin isä oli Abraham Nohrström, joka ”aateloitiin” Segerståleksi vaimon sukulaisten toimesta. Abraham syntyi Pernajas-
sa 13.5.1765. Hän oli vapaaehtoisena Karjalan kevyessä ratsurykmentissä vuonna 1777 ja osallistui

vuosina 1788–1790 ja 1808–1809 käytyihin sotiin. Hän invalidisoitui kanuunan luodista vasempaan kylkeen vuonna 1789 ja jätti sotilasuransa majurina vuonna 1810.

Abraham Segerståle (ent. Nohrström) suoritti hallintotutkinnon vuonna 1816 ja oli sittemmin kruunuvoutina vuoteen 1931 saakka. Hän oli myös Kotkaniemen hovin omistaja, joka kuoli 1841 ja haudattiin Vihtiin. (Nohrströmin suku on peräisin Taalainmaan Morasta Ruotsista. Suku siirtyi Pernajaan 1738 ja oli omistajana Forsbyn eli Koskenkylän ruukissa.)

Pinomaa huomauttaa, että Segerståle-nimi oli siis adoptiolla saatu, joten mitään biologista yhteyttä esimerkiksi porvoolaiseen taiteilija Lennart Segerståleeseen ei ollut, vaikka äidinisä niin luuli.

Luutnantti Karl August Segerståle

Pinomaa jatkaa, että kertomukse-
ni toinen päähenkilö oli Abrahamin poika luutnantti Karl August Segerståle, joka syntyi Hollolassa 11.11.1800 ja kuoli Turkissa 1830. Hän valmistui upseeriksi Haminan kadettikoulusta ja osallistui Turkin sotaan luutnanttina Wjatskin jalkaväkirykmentissä.

Luutnantti sai pojan palvelijatar Anna-Leena Juhontyttären kanssa 1.4.1821. Karl August ja Anna-Leena eivät olleet aviossa. Poika sai nimekseen August Vilhelm Lindfors. Hänestä tuli Vihdin Kotkaniemen kylässä sijainneen Iso Hiukon torppari ja hän meni 11.10.1846 naimisiin Eva Maria Liljebergin kanssa. Kymmenlapsisen perheen toiseksi nuorimpana syntyi 7.3.1865 äidinisäni Henrik Vilhelm Lindfors. Eva Maria oli syntynyt 14.6.1821

ja kuoli 26.2.1890. Mieheensä August Vilhelm kuoli 11.10.1900.

Pinomaa jatkaa kertomustaan luutnantti Segerstålesta:

– Karl August lähti Venäjälle Turkin sotaan. Eräässä taistelussa pataljoonan komentaja antoi perääntymiskäskyn. Komppanian päällikkö K.A. Segerståle näki uuden mahdollisuuden ja antoi hyökkäyskäskyn. Siitä seurasi ”suuri voitto”, ja koko taistelu sai uuden käänteen.

Sotalain mukaan esimiehen käskyn ”päinvastaisesta” noudattamisesta seurasi kuolemantuomio. Upseeritoverit järjestivät viestiryhmän viemään keisarille armonanomuksen. Keisari myönsikin heti armon. Rykmenttiin tämä tieto saapui kuitenkin liian myöhään. Segerståle oli jo ehditty ampua. Tätä tarinaa tukee se, että Segerstålelle myönnettiin vuonna 1830 Annan 4. Luokan ritarimerkki merkinnällä ”urhoollisuudesta”.

Jälkipyykkiä

Olli Pinomaa päättää tekstinsä ”jälkipyykkiin”:

1. Äidinisäni ei halunnut selvittää isänsä August Vilhelm Lindforsin alkuperää, koska hän oli lehtolapsi. Se oli sellaista, josta vaiettiin. Hänen nimensä olisi siis pitänyt olla Segerståle eikä Lindfors. Äidinisäni ei tiennyt, että luutnantin isä oli saanut Segerståle-nimensä adoptiossa ja uskoi itse olevansa sukua taiteilija Lennart Segerstålelle. Hän oli jopa sanonut kiivaasti: ”Olen tunnustettu serku!”

2. Ei ollut varmaan ihan satuma, että luutnantti Segerståle ammuttiin aika pikaisesti tuomion jälkeen. Joukko-osastossa oli merkillinen tilanne: oli suomalainen so-

tasankari ja venäläinen väärän komennon antanut komentaja. Ehkä arvioitiin myös, että keisari tulisi antamaan armon kuolemaantuomittulle. Oli siis tarkoituksenmukaista toimia nopeasti. Näin päästiin (komentajan kannalta) kiusallisesta tilanteesta. Antamalla korvauksena Annan 4. Luokan ritariristi, ei kellekään pitäisi olla valittamista.

Olli Pinomaa on käyttänyt esitelmäänsä seuraavia lähteitä:

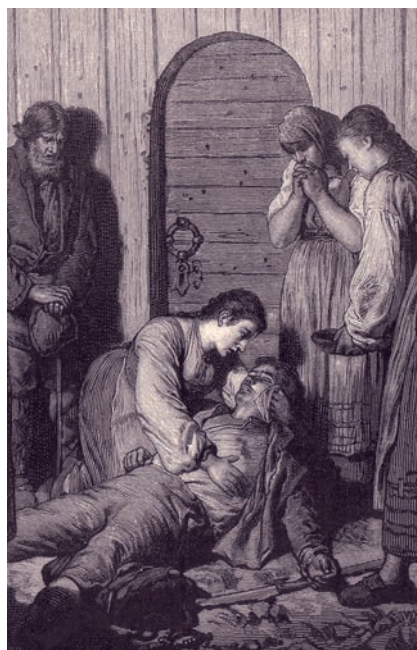
Vihdin seurakunnan kirkonkirjat.

Eino Jutikkala, Suomen kartanoita ja suurtiloja.

Schulman & Nordenstreng, Finska kadettkårens elever och tjänstemän 1812–1912, Kansallisarkisto.

Lähteet Pinomalle on koonnut Lasse Raustela.

Olli Pinomaan tekstistä toimittanut
Pentti Kurunmäki

Kuvituskuva: Kaatunut nuorukainen. Kuva kirjasta Vänrikki Stoolin tarinat; kuvilla varustanut A. Malmström 1887.

VIHTI-SEURAN JULKAISUJA

Vihti-Seura julkaisee aktiivisesti seuran toiminta-ajatukseen liittyvää kirjallisuutta.

- Pertun Posti-lehti, 2009-2012
- Vihti 500-juhlavuoden kalenteri, vihtiläisiä viisuja CD, vuoden 1929 Uusmaalaisen näköispainos, 2006.
- Antikainen, Matti: Ettei käy niin kuin Vihrin poikain. Vihtiläiset kommunistit SKP:n toiminnassa 1918 – 1944, 1994.
- Emmää menis mihkää!, 2003.
- Halla, Onni: Vihdin kirja 1960.
- Hipping, A. J.: Vihdin pitäjä, 1965.
- Kärväinen: Vihti-Seura ry:n vuosikirja, 1983.
- Kärväinen: Vihti-Seura ry:n vuosikirja, 1992.
- Lajunen, Helmi-Briitta: Kämät, 1989.
- Luoto, Pentti: Pitäjänsillalta Sipilän mäkeen, Pentti Luodon muistelmia vuosisadan ensimmäisiltä vuosikymmeniltä, 1992.
- Mää olen Vihrist mää..., 1995, vihtiläisiä kaskuja.
- Ranta, Kaarlo: Vihtiläisiä luntterlukui, 1981.
- Vihristyy ku kirkon katto – jutui Vihrist, 1999.
- Vihtiläinen satukirja, kansansatuja Vihdin murteella, 1979.

Lisäksi Vihti-seura on tuottanut Vihdin veteraanimatrikkelin ”Vihtiläiset isänmaan puolesta 1939-1945: Vihdin sankari-vainajat, Vihdin veteraanimatrikkeli, Kertomus vihtiläisistä sodissa ja kotirintamalla”, 2004.

Enää vain muistoissa

Vihdin Sähkö

Nummelan Piste 1930-luvun alkupuolella. Kuvan taustalla näkyvistä rakennuksista vasemmanpuoleisin oli Vihdin Sähkön ensimmäinen toimitalo. Myöhemmin yhtiö hankki omistukseensa rautatien ja Vihdintien välisen maa-alueen kaikki rakennukset aina seurantaloukseen myöten. Kuva: Timo Romsin kokoelmat.

Ensimmäisenä Suomessa sähkövalot syttyivät Tampereella Finlayson & Co:n puuvillatehtaalla maaliskuussa 1882. Suurimpien suomalaisten kaupunkien sähkölaitokset perustettiin jo 1800-luvun lopulla. Maaseudun sähköistämisen oli kuitenkin vielä pitkään yksityisten asianharrastajien harteilla. Vihtiinkin perustettiin useita pieniä sähkölaitoksia mm. Vihtijärven Hiiskulaan vuonna 1896, Olkkalan kartanoon vuonna 1902 ja Palajärven Pohjataloon vuonna 1906. Pohjatalon isäntä **Lauri J. Palojärvi** oli kiinnostunut sähköön käytön mahdollisuuksista maatalouden kehittämisessä. Julkaisipa hän asiaa käsittelevän opaskirjassakin vuonna 1911.

Artturi Hiidenheimo esitti Vihdin kunnanvaltuuston kokouksessa 10.4.1916 kunnallisen sähkölaitoksen perustamista. Jo samassa kokouksessa asetettiin 16 jäseninen toimikunta selvittämään asiaa. Koska Vihdissä ei ollut riittävän vuolaista koskia kannattavan vesivoimalaitoksen rakentamiseksi, piti etsiä

muuta ratkaisuja; selvitettiin polttoturpeella käyvän höyryvoimalaitoksen rakentamista, Nurmijärven kunnan kanssa tutkittiin yhteisen sähkölaitoksen perustamista, Lohjan Kalkkitehtaan edustajien kanssa keskusteltiin sähköön toimittamisesta.

Kun vihtiläiseen tapaan asiaa oli perusteellisesti 'fundeerattu', päätettiin vuonna 1919 eteenpäin. Kokoonaan kunnan omistaman sähkölaitoksen suosio oli laskenut. Komitea esittikin kunnanvaltuustolle sellaisen osakeyhtiön perustamista, jossa kunta olisi mukana huomattavana osakkaana. Yhtiö omistaisi korkeajännitysjohtot ja muuntajat. Valtuustolle esitettiin myös sopimusluonnos, jonka mukaan Lohjan Kalkkitehtaan omistama Lohjan Sähkö toimittaa sähköön Tytyrin louhoksen vieressä olevalta muuntoasemalta. Valtuusto hyväksyi omalta osaltaan ehdotukset. Vihdin Sähköosakeyhtiön perustava kokous pidettiin Nummelan Seuratalolla 5.9.1919. Tämä kokous oli lähinnä muodollisuus, koska asiat

oli valmisteltu perusteellisesti etukäteen.

Maaliskuussa 1920 tehtiin keskusosuusliike Hankkijan kanssa sopimus johtoverkon rakentamisesta. Verkosto valmistui joulukuksi 1920.

Kun toimitetun sähköön jännite syksystä 1926 alkaen oli ollut alhainen ja sähköön toimituksissa esiintyi runsaasti katkoja, esitti Artturi Hiidenheimo yhtiökokouksessa maaliskuussa 1927 selvitettäväksi voitaisiinko Länsi-Uudellemaalle hankkia sähköä suoraan rakenteilla olevan Imatran voimalaitoksen verkosta. Kun valtio myönsi varat yhdysjohtoon rakentamiseen, teki Vihdin Sähkö vuonna 1930 sopimuksen energian ostamisesta Imatran voimalaitokselta. Sopimus takasi energian saannin vuosikymmeniksi eteenpäin.

Sota-aika toi yhtiölle suuria haasteita. Nestemäisten polttoaineiden puute sai aikaan suuren sähköistystarpeen. Ongelmana oli osaavien asentajien puute miesten ollessa sodassa, sekä vakava tar-

vikepula, joka jatkui pitkään vielä sodan jälkeenkin.

Vihdin elinkeinorakenteessa tapahtui 1960-luvulta alkaen voimakas muutos. Samaan aikaan kunnan väkiluku kasvoi. Sähkönkulutus lisääntyi. Vihdin Sähkön toimialuekin laajeni, kun Sähkövoima Oy fuusioitiin siihen vuonna 1977 ja Pusulan Sähkö Oy ostettiin vuonna 1982.

Hanke Karkkilan sähkölaitoksen ostamiseksi oli jo pitkällä, kun Lounais-Suomen Sähkö Oy 26.10.1993 yllätti tekemällä julkisen ostotarjouksen Vihdin Sähkön osakkeista. Vihdin Sähkön hallituksen tiedotustilaisuuteen saapuneet osakkeenomistajat sitoutuivat olemaan myymättä osakkeitaan, kunnes suurin omistaja Vihdin kunta tekee päätöksensä. Lisäaika toi uusia ostotarjouksia. Vihdin kunta päätti myydä omistamansa osakkeet Imatran Voima Oy:n tytäryhtiölle Lohjan Sähkölle. Vuoden 1993 loppuun mennessä IVO tytäryhtiöineen oli ostanut jo 92 % Vihdin sähkön osakkeista. Nimi Vihdin Sähkö siirtyi historiaan, kun se fuusioitiin Lohjan Sähkön kanssa Elnova nimiseksi osakeyhtiöksi. Sitten Elnova sulautettiin IVO:n ja Nesteen yhdistymisessä syntyneeseen Fortumiin.

Monet vihtiläiset tuskailivat Tapaninpäivän 2011 myrskyn aiheuttamia jopa päivien pituisia sähkökatkoja. Vastaavia luonnonmyllerryksiä on koettu aikaisemminkin. Joulukuussa 1955 ja tammikuussa 1956 lumimyrskyt kaatoivat satoja puita sähkölinjoille. Sähköt olivat osassa Vihtiä poikki useita vuorokausia. Samoin kävi joulukuussa 1958 ja tammikuussa 1959. Yhtiötä kutsuttiinkin pitkään nimellä Vihdin Vilkkuvalo.

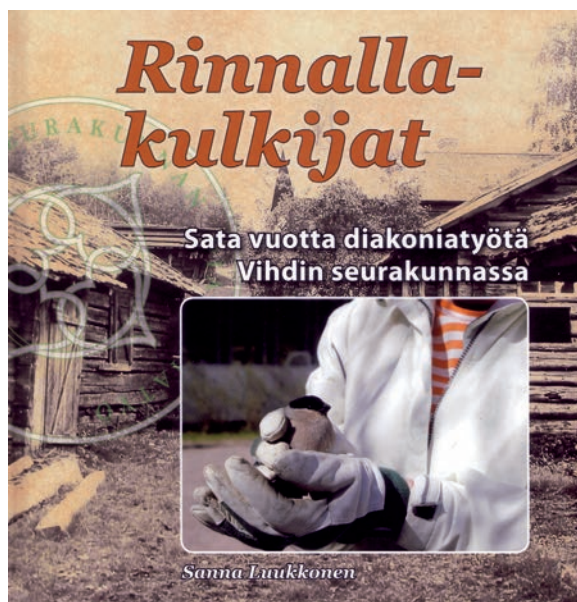
Timo Roms

Lähde: Eino Ketola,
Vihdin Sähkö 1919-1994

Lukuvinkki

Rinnalla kulkijat

Sata vuotta diakoniatyötä Vihdin seurakunnassa

Vihdin seurakunta on julkaissut diakoniatyön 100-vuotisjuhlakirjan Rinnalla kulkijat. Kirja esiteltiin yleisölle vihtiläisen diakoniatyön satavuotisjuhlassa 22.4.2012. Juhlavuoden ja -päivän ajoitus perustuu Vihdin kirkonkokouksen 21.4.1912 tekemään päätökseen diakonittaren palkkaamisesta seurakuntaan. Päätös aloitti diakonisojen yli satavuotisen työn kunnassamme.

Kirjan on kirjoittanut fil.maist., historian tutkija Sanna Luukkonen. Hän on mm. haastatellut seurakunnan aiempia diakoniatyöntekijöitä ja diakonia-aktiiveja, tutkinut ansiokkaasti Vihdin seurakunnan diakoniatyön historiaa eri lähteistä ja liittänyt vihtiläisen diakoniatyön historian valtakunnalliseen diakoniatyön kehitykseen kirkossamme. Sanna Luukkosen tekstiä kirjassa täydentävät Mikko Yli-Rostin kirjoittamat paikallishistoriasta kertovat tietolaatikot. Kirjan kautta lukija pääseeikin matkalle niin Vih-

Vihdin seurakunnan julkaisema paikallisen diakoniatyön satavuotishistoriikki Rinnalla kulkijat kertoo lähimmäisten auttamisesta. Auttamisen muodot ovat vaihdelleet yhteiskunnan muutosten myötä. Diakoniatyössä on aina eletty ajan hermolla, etsien uusia toimintatapoja ja auttaen heitä, jotka eniten apua tarvitsevat.

din kuin Suomen historiaankin.

Julkaisu etenee kronologisesti vuosikymmenittäin ja sen sivuilta välittyy kuva niin suomalaisen yhteiskunnan kuin vihtiläisen yhteisönkin kehityksestä.

Kirjan loppuosassa Vihdin seurakunnan nykyiset diakoniatyöntekijät kuvaavat tämän päivän diakoniatyötä.

Kirjan toimituskuntaan ovat kuuluneet Maria-Liisa Pakalén, Pirjo Nieminen, Mikko Yli-Rosti, Susanne Vuorinen ja Sanna Luukkonen. Pirjo Nieminen toimi kirjan toimitussihteerinä ja kauniista taitosta on vastannut Taina Ståhl.

Rinnalla kulkijat on merkittävä paikallishistoriikki, joka kertoo diakoniatyöntekijöiden ja seurakuntalaisten tekemästä arvokkaasta työstä lähimmäisten hyväksi. Diakoniatyön kautta saatu henkinen, hengellinen ja aineellinen tuki ja apu on kannatellut vuosikymmenten saatossa lukemattomia ihmisiä niin Vihdissä kuin kauempanakin. Lähimmäisten rakkaudellinen auttaminen on säilynyt työn punaisena lankana alusta alkaen.

Kirjaa voi tiedustella Vihdin seurakunnan kirkkoherranvirastosta. www.vihdinseurakunta.fi

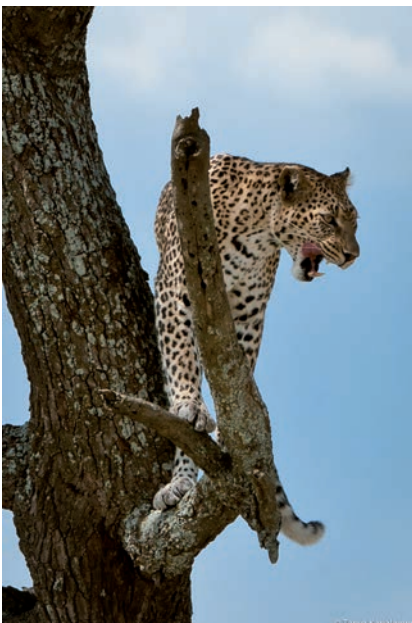
Kameraseura esittäytyy

Kuningaspingviinit. Kuva: Tapio Karjalainen.

© Tapio Karjalainen

Aloitin valokuvausharrastuksen reilut 30 vuotta sitten mustavalko- ja diakuvista. Sitten minulle kävi, kuten aika monelle tutulle, että aktiivinen valokuvaus jäi taka-alalle. Uuden kipinän sain noin viisi vuot-

Leopardi. Kuva: Tapio Karjalainen.

ta sitten. Digimaailman hienot kamerat tarkkoine objektiiveineen antoivat aivan uusia mahdollisuuksia ja veivät minut mukanaan.

Aikaisempina vuosina kuvasin pääasiassa ihmisiä, mutta nyt mukaan on tullut vahvasti myös luontokuvaus. Luontokuvauksen maailmaan minut on johdattanut monet aktiiviset Luonnonvalokuvaajien jäsenet kuvausmatkoilla Huippuvuorille, Etelämantereelle, Intiaan ja Afrikkaan. Nyt olen palaamassa myös jotenkin juurilleni, sillä käytän aika paljon aikaa ihmiskuvaukseen ja studiokuvauksen saloihin.

Vihdin kameraseura on oiva paikka vaihtaa näkemyksiä kuvaamisesta ja oppia uutta. Sen toimintaan ovat tervetulleita kaikki valokuvauksesta kiinnostuneet henkilöt.

Jotkut kuvistani ovat saaneet myös mukavaa palautetta eri kilpailuissa. Ehkäpä mieleenpainu-

Julia. Kuva: Tapio Karjalainen.

vin on ollut vuoden 2010 PSA:n (Photographic Society of America) Councils' Challenge -kilpailun Individual Digital -sarjan ensimmäinen palkinto. Kuviini voit käydä tutustumassa osoitteessa www.tapiokarjalainen.kuvat.fi

Tapio Karjalainen

Pilviin kurkottaja. Kuva: Mikko Meriluoto

Kameraterveisiä kirkonkylältä!

Olen Mikko Meriluoto, valokuvauksen harrastaja Vihdistä. Olen Vihdin kameraseuran tuoreimpia jäseniä, ollut mukana toiminnassa vasta muutaman vuoden. Vanhana yhdistysaktiivina päädyin mukaan kameraseuran hallitukseen, kun olin ensin hetken aikaa ollut rivijäsenenä mukana toiminnassa.

Kuvaajana olen harrastelija, oppimiskäyrän alkupäässä. Olen aloittanut kuvausharrastuksen useita kertoja, ensimmäisen kerran yli 20 vuotta sitten aikana, jolloin elettiin vielä tukevasti filmiaikaa. Silloin harrastus jäi opiskelukiireiden varjoon, eritoten kun filmien kehittäminen ja kuvien teettäminen tuntui ylivoimaisen hitaalta. Harrastus löytyi uudestaan digiajan tultua. Kuvaaminen on nykyisillä vehkeillä helppoa ja tuloksen näkee kameran ruudulta saman tien. Eikä ole pelkoa filmirullan loppumisesta kesken kuvauskeikan, muistikortteille kun saa mahtumaan parhaimmillaan tuhansia kuvia.

Digiaika onkin tuonut uuden ”positiivisen ongelman” eli kuvamäärien kasvun aivan uusiin mittasuhteisiin. En ole varmastikaan ainoa harrastaja, jonka nykyaikaiset kenkälaatikot eli kovalevyt täyttävät otoksista. Iso osa nykyaikaista kuvausharrastusta onkin kuvien joskus loputtomalta tuntuva läpikäynti ja editointi. Monien mielestä lopullinen kuva syntyy vasta tietokoneen kuvaruudulla eikä suinkaan silloin, kun kameran sulkimen napia painetaan.

Kuvaajana minua kiinnostavat monenkinlaiset aiheet aina henkilökuvauksesta luontoon ja sieltä kaupungin kaduille. Parhaimmillaan olisi kai mahdollista jopa sekoittaa kaikki edellä mainitut! Kodin ja työn kiireet kuitenkin vrottavat sitä kallisarvoista aikaa, joten monet hauskat kuvaideat saavat toistaiseksi jäädä idean asteelle.

Kuvaan itse kahdella eri kameralla. Toinen on Canonin ns. harrastelijajärjestelmäkamera 7D, jonka

otan mukaan vakavahenkisemmille kuvausreissuille. Kamerareppuun tulee kameran lisäksi salama, useampi objektiivi ja muuta tilpehööriä, mikä tarkoittaa sitä, että reppukin painaa jo jonkin verran. Sitä ei tee aina mieli raahata mukaan ihan vain varmuuden vuoksi. Siksi olen hankkinut toiseksi kamerakseni pienen Panasonicin pokkarikameran, joka ei paljon paina ja mahtuu vaikka povitaskuun. Kuten sanotaan, paras kamera on se, joka on mukana.

Valokuvaus on hauska ja haastava laji, jota moni harrastaa sen kummemmin asiaa ajattelematta. Puolihuolimattomasta näppäilystä on kuitenkin helppo päästä eteenpäin, jos kiinnostusta vain löytyy. Kamerakerhon jäsenyys on hauska tapa saada uusia ulottuvuuksia kuvaamiseen. Samalla tapaa tietysti muita harrastajia ja saa esimerkiksi kullannarvoisia vinkkejä! Kamera-seuran nettisivuilta saa lisää tietoa yhdistyksestä ja sen toiminnasta. Kaikki rohkeasti mukaan!

Mikko Meriluoto

Kalamarkkinoilla. Kuva: Mikko Meriluoto.

Jokikunnan ylhäisempi kansakoulu 120-vuotias

LUKUKAUSI-TODISTUS,
jonka on saanut

WIHDIN PITÄJÄN YLHÄISEMMÄN KANSAKOULUN

II :en luokan

oppilas Oskar Laine

1895.

Lukukauden ajalla on oppilas osoittanut Hyvän käynteä,
Hyvän ahkeruuden, Tyydyttävän tarkkuuden
ja Väittävää edistystä, jotka on oppiaineissa ovat arvoitellut
seuraavalla tavalla:

Oppiaine.	Arvosana.	Nº	Oppiaine.	Arvosana.	Nº
Uskonnossa	Tyydyttävä	7	Kansakirjoituksessa	Väittävä	6
Suomenkielessä	Väittävä	6	Ainekirjoituksessa		
Maatieteessä	"	6	Piirustuksessa		
Historiassa	Tyydyttävä	7	Laulannossa	Väittävä	6
Luonnontieteessä			Voimistelussa	Tyydyttävä	7
Laskennossa	Heikko	4	Käsittöissä	"	7
Muoto-opissa			Ollut koulusta pois	38. tuntia.	
Muut.					

Vihdissä 10 p:nä Heinäk. 1895.

Veera Karhunen
Koulun nykyinen johtaja.

Arvosanat ovat:
Hyvä, vastaava 10 & 9.
Tyydyttävä 8 & 7.
Väittävä 6 & 5.
Heikko 4—1.

Lumian talon pojan Oskari Laineen, s. 1881, todistus II luokalta (vastaa nykyistä 4. luokkaa). Todistuksen omistaa Lumian tilan arkisto.

Ensimmäiset kyläkoulut Vihdissä perustettiin kunnan kokouksessa 5.6.1891 Jokikunnalle ja Kortjärvelle eli Härkälään. Nämä kaksi ”ylhäisempää kansakoulua” olivat yhteisiä tytöille ja pojille. Vihdissä oli toiminut 20 vuotta erilliset tyttö- ja poikakoulut, edellinen Ojakkalassa, jälkimmäinen Niuhalassa.

Kirjava joukko

Oppilaiden ”sisäänkirjoitus” pidettiin tiistaina tammikuun 19. päivänä 1892 Lumian talon salissa, jossa koulutyö aloitettiin seuraavana päivänä. Opettajan palkka-avun saamisen ehtona oli vähintään 20 koulua käyvää lasta – oppilasluetteloon saatiin 23 koululaista. Kouluun ilmoitetta-

vien lasten tuli määräysten mukaan olla 9–12-vuotiaita. Tästä vähän lipsuttiin ja jätettiin ”so-pimaton” syntymäaika merkitsemättä. Niinpä koulun aloitti iältään sekalainen joukko, jonka nuorin oli seitsemänvuotias ja vanhin 23-vuotias. Ehkä kuitenkin täyttyi kouluun pääsemisen toinen edellytys: piti osata ”puhtaasti sisältä lukea ja omata sel-laista kristinopin taitoa kuin kodissa tai lastenkoulussa annettava on.” Vanhempien taustan mukaan jaoteltuna oppilaat tulivat tasa-arvoisesti niin tilallisten, torpparien, palvelusväen kuin käsityöläistenkin kodeista.

Huomiota kiinnittää, että syyslukukauden alkaessa oppilaiden joukossa oli kuusi lasta Pääkslah-

den köyhäinkodista (vaivaistalosta). Seuraavana vuonna heitä oli 14 ja vielä seuraavana kymmenen, jonka jälkeen luettelossa ei näy köyhäinkodin lapsia. Heidän koulunkäyntinsä järjestettiin siitä alkaen Pääkslahden laitoksessa.

Ensimmäiseksi opettajaksi vastaperustettuun kansakouluun saatiin kuopiolaisen sokerileipurin tytär, 21-vuotias neiti Edit Karhunen. Ruotsinkielisen tyttökoulun käytyään hän oli opiskellut psykologiaa ja kasvatusoppia. Näillä ”eväillään” hän hoiti opettajan-tointa.

Kun Edit lähti jatkamaan opin-tojaan, hän hankki sisarensa Veera Karhusen jatkamaan hyvin alkuun päässyttä työtä. Kolmen opettaja-vuoden jälkeen lähti Verakin opiskelemaan. Sisaruksista tuli sak-sankielen opettajia.

Edit teki elämäntyönsä Lap-peenrannan Porvariskoulussa ja kaupungin historiasta voi lukea hänen olleen kaupungin ”johtavia naisia”. Hänet löytää myös Lai-la Hietamies kirjasta ”Lehmusten kaupunki”. Veran työpaikka oli Mikkeliissä.

Oma koulutalo lahjatontille

Jokikunnan Niemen talon isäntä, professori Lemström, lahjoitti koulua varten tontin. Syksyllä 1893 päästiin Lumialta muuttamaan omaan koulurakennukseen. Siinä oli oppilaseteinen, koulusali n. 10 x 7 m ja käsityöhuone 10 x 5 m sekä n. 4 x 5 m huone oppilasasunnoksi. Toisessa päässä rakennusta oli opettajattaren asunto: kaksi huonetta ja kyökki.

Kansakouluntarkastaja totesi koulun sijaitsevan terveellisellä, aukealla hiekkatasangolla. Mutta parin vuosikymmenen kuluttua terveellisyydestä ei oltu enää va-

kuuttuneita: vuonna 1917 koulutontti todettiin vesiperäisyyden vuoksi sopimattomaksi. Ryhdyttiin valmistelemaan koulun muuttoa, joka toteutui vuonna 1920.

Mitä koulussa opetettiin vuonna 1892?

Koulun ottaessa ensiaskeleitaan sisäluvussa luettiin ”Huokaus työtä aljettaessa”. Topeliuksen kertomus ”Koivu ja tähti” kuului ohjelmaan ja Runebergin ”Maamme”-runo opeteltiin ulkoa ja laulamaan. Sananlaskuja kirjoitettiin ja kaunokirjoitusta harjoiteltiin. ”Alussa Jumala loi taivaan ja maan” alkoi uskonnon opetus. Syntiinlankeemuksen ja vedenpaisumuksen jälkeen tutustuttiin Vanhan Testamentin keskeisiin henkilöihin. Katekismustunneilla perehdyttiin käskyihin ja Lutherukseen. Lauantaina selitettiin sunnuntain evankeliumitekstiä. Maantiede aloitettiin luettelomallalla Euroopan valtiot ja tutustuttiin Wenäjään: rajat, joet ja kaupungit. ”Suomen kartan piirustamista” harjoiteltiin ja opeteltiin Suomen vesistöt. Lopuksi on ”Selitetty maan muoto”, ”Auringon ja kuun suhde maahan” ja ”Kartan suhde todellisuuteen.” Päiväkirja kertoo, että kesälomaan mennessä laskennossa ehdittiin kolmen ”kertomatauluun”.

”Toiselle osastolle” siirretyt oppilaat aloittivat syyslukukaudella historian opinnot tutustumalla suomalaisiin pakanauskontoihin. Siitä siirryttiin Mikael Agricolan kautta Ruotsin vallan ajan kuninkaisiin. Käsitöissä tytöt kutoivat sukan lisäksi sukkanauhoja, neuloivat esiliinoja, paitoja ja yööröjyn, virkkasivat pöytäliinan ja ompelivat laukun. Pojat valmisivat pyykkipoikia, kalalautoja,

Jokikunnan kansakoulurakennus 1893 - 1920. Piirros Lempi Lehtokoski. Koulun arkisto.

puulusikoita, jauhokauhoja ja kirvesvarsia.

Vasta seuraavana lukuvuonna, omassa, uudessa koulutalossa, tuli opetusohjelmaan ”kuvaanto”, jossa mm. piirustettiin mallin mukaan. Woimistelussa harjoitettiin ”vapaalikkaita, käymäläatuja ja sauvaliikkeitä”. Kaikille uutta olivat ”runonlausuntoa”-tunnit. Näillä tunneilla opeteltiin mm. ”Sven Tuuva”, ”Hankoniemen silmä”, ”Inarin järvi” ja ”Ruusu ja nokkonen”.

*Laskutehtävä kirjasta Lasku-
harjoituksia, neljäs vihko. Lasku-
toimitukset tavallisilla murtolu-
vuilla. 1895: Mies osti hevosen ja
maksoi siitä satuloiheen 3133/20
mk. Jonkun ajan kuluttua myi hän
sen ilman satulata ja sai 2404/5
mk. Paljonko oli hän maksanut
erittäin hevosesta ja erittäin sa-
tulasta, jos hän, myydessään sa-
tulan ostohintaan, olisi hevosesta
satuloiheen voittanut 391/3 mk?*

Koulun arkea ja juhlaa

Jokikunnan koulun aloittaessa 120 vuotta sitten Suomi kuului Venäjän keisarikuntaan. Kouluilla tuli pitää lomapäivät, jotka oli määrätty keisarilliseksi juhlapäiviksi ja ”Hänen Majesteettinsa Keisarin muotokuva kehyksiin pantuna on

oltava ripustettuna juhlasaliin tai vastaavaan huoneeseen”. Päiväkirjamerkintä 27.11.1894: ”Lupa Keisarin häiden johdosta!” Koulun oli suljettuna rokkoepidemian vuoksi tai kun opettaja sairasti.

Koulun ensimmäiset pulpetit olivat ”hiukan kaltevat pöydät laatikon kanssa”, urkuharmooni-rahasto perustettiin 1893 ja siihen kerättiin varoja pidoissa ja kansanhuveissa. Vuonna 1886 koululla mainitaan olleen maapallo, harmoonio, tarpeelliset veistokalat, helmitaulu, iso taulu, pieniä ”rihvelitauluja” 16 ja oppikirjoja 151 kpl. Karttakokoelmaan kuului Suomi, Eurooppa ja Palestiina.

Koululla oli viljelysmaata, joka kuului opettajan palkkaan. Oppilaiden kasvitarhaa varten oli varattu 10 aarin maapalsta, jolle johtokunnan jäsenet huolehtivat lannan kuljettamisesta. Oppilaiden piti kesällä käydä kitkemässä kasvimaata.

Oppilaat hoitivat päivittäisen koulun siivouksen ja lämmityksen.

Koulun vuosikertomuksessa 1892-93 todetaan oppilaiden käytös hyväksi. Yksi tyttöoppilas joutui näpistelemisen ja valheen vuoksi esittämään johtokunnan ja luokan edessä julkisen anteeksi-

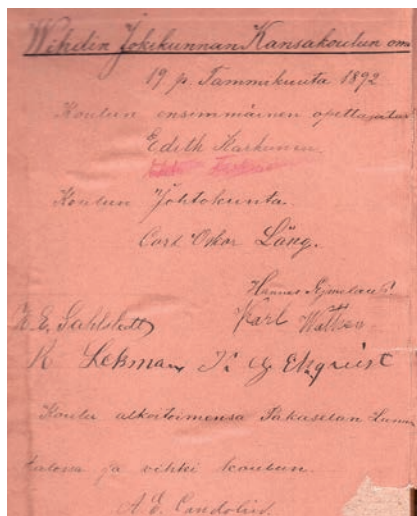
pyynnön. Ruumiillinen rangaistus oli mahdollinen vuoteen 1914 asti.

Koulunkäynti ei ollut ilmaista

Oppilailta perittiin vuoteen 1916 asti sisäänkirjoitusmaksu, mutta varattomat saivat siitä vapautuksen. Opettajattarelle tuli osuus koulumaksuista, se kuului palkkaetuihin. Varallisuudesta riippuvainen oli myös lukukausimaksu, joka oli yhdestä kolmeen markkaa – ”köyhät vapaat” – ja vuoteen 1917 asti oppilaiden tuli suorittaa korvaus niin koulukirjoista kuin -tarvikkeistakin. Kevätlukukaudesta 1910 alkaen ”kaikille oppilaille on annettu kerran päivässä ruokaa koulukeittiöstä”. Ajoittain ”ruokalaa ovat kaikki saaneet käyttää 5 pennin maksusta päivittäin”, ajoittain voitiin antaa ”vapaa ruoka” joillekin oppilaille. Tukea keittolaitokselle saatiin kunnalta, valtiolta ja paikkakuntalaisilta. Lapset saattoivat korvata ruokamaksunsa tuomalla keittiöön vaikkapa hehdon perunoita.

Lähde: Leila Kuittinen,
Koulu kylän keskellä

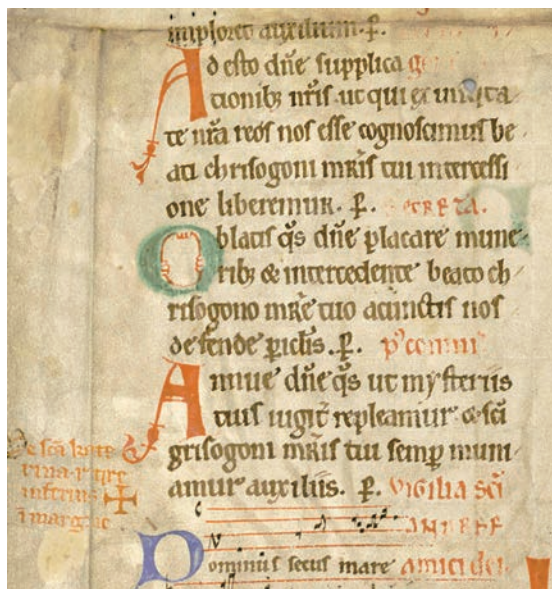
Leila Kuittinen
Jokikunnan koulun opettaja
1970 - 2005

Lukuvinkki

Kirjava keskiaika

*Suomen kirjallista kulttuuria vuosilta
1100-1550 on luettavissa netissä*

Kirjava keskiaika -verkkopalvelussa voi katsella ja lukea keskiaikaisia tekstejä.

kuvia keskiajan esineistä ja taiteesta.

Verkkopalvelussa on tarjolla kartta- ja esinenäkymät. Näkymien kautta voi tarkastella kaupunkien, linnojen, luostarien ja seurakuntien leviämistä maassamme keskiajalla. Aikajanasta voi valita vuoden, jonka tapahtumiin haluaa kulloinkin perehtyä. Ohesta löytyy tietolaatikoita, kuvia

ja lisätietolinkkejä.

Enemmän kuin mitään muita esineitä keskiajalta on säilynyt käsinkirjoitettuja pergamenttilehtiä. Tämä kertoo lukemisen ja kirjoittamisen suuresta arvostuksesta maassamme jo vuosisatojen ajan. Kirjallisen kulttuurin kautta Suomi liittyi osaksi antiikin perintöä, Ruotsin valtakuntaa, läntistä Eurooppaa ja latinalaista kulttuuripiiriä. Ihmiset olivat tutustuneet kirjoitukseen erilaisissa tuontiesineissä mutta varsinaisesti kirjat, kirjoitus- ja lukutaito tulivat maahamme kristinuskon myötä.

Kirjava keskiaika löytyy nettiosoitteesta <http://keskiaika.kansalliskirjasto.fi>. Kansalliskirjasto on julkaissut myös tutkijoille suunnatun tietokannan, josta löytyy digitoituna yli 9000 keskiaikaista pergamenttilehteä. Tutkimustietokanta on osoitteessa <http://fragmenta.kansalliskirjasto.fi>

Suomessa on säilynyt tuhansittain jäänteitä keskiajan kirjallisesta kulttuurista, mm. käsin kirjoitettuja ja painettuja kirjoja, asiakirjoja, taidetta ja kirjaimin varustettuja arkiesineitä. Kansalliskirjasto julkaisi keuhkokuumeen netissä kymmeniä otteita 1100–1550-lukujen teksteistä. Kirjava keskiaika -verkkoteoksen myötä kansallisaarteet tulevat museoiden ja arkistoiden kätkeistä kaikkien ulottuville.

Verkkopalvelussa voi klikkailla esimerkiksi lääketieteellisiä ohjeita reumatismin hoidosta 1100-luvulta, Turun hiippakunnan vuoden 1488 messukirjan Missale Aboensen tai Mikael Agricolan ABC-kirjan sivuja, kuunnella 1400-luvun Naantalin birgittalaisluostarin lauluperintöä, lukea asiantuntija-artikkeleita tai pelata pelejä, joissa voi leikkiä tutkijaa ja koota käsikirjoituslehtiä kirjoiksi. Tekstinäytteiden lisäksi verkkoteokseen on digitoitu valo

Kalevalaiset naiset kulttuurin vaalijoita, kuluttajia ja tekijöitä

Vihdin Kalevalaisten naisten pj Seija Hynnälä ja tilaisuudessa kantele-esityksen soittanut Jutta Rahmel Vihdin Kalevalaisten Naisten vuosikokouksessa. Kuva: Paavo Hacklin

Historia on osoittanut, että kehityksen voimat ovat kulttuurivoimia. Markkinavoimat tulevat ja menevät, poliittiset voimat vaihtuvat, mutta positiiviset kulttuurivoimat kestävät yli aikojen, mainitsi Kalevalaisten Naisten Liiton torniolainen puheenjohtaja Maire Pelttari Vihdin Kalevalaisten naisten vuosikokouksessa 26. Helmikuuta 2012.

Pelttari kuvaili kuinka sanaa ”kulttuuri” usein vierastetaan ja siihen liitetään turhaa ylellisyyttä. Todellisuudessa oma kulttuurimme ilmenee jokapäiväisessä elämässämme arjen askareissa, tavoissa, asumisessa vaatetuksessa ruoassa jne.

–Yleisesti tunnustetaan, että kulttuurin merkitys kasvaa. Sitä hyödynnetään tulevaisuudessa aiempaa enemmän mm. tuotannossa, tuotekehityksessä ja palveluissa. Yksi kulttuurin arvoista on juuri sen olemassaolo. Oma kieli ja kulttuuri ovat kulttuurin peruskiviä. Kulttuuriin kuuluvat niin ihmisten luomat tuotteet – taideteoksista teknologiaan ja rakennettuun ympäristöön – kuin myös tavat, normit ja käytännöt. Kulttuuria ovat myös yhteisöä

ylläpitävät ja sen toimintaa kiinteyttävät arvot. Kulttuuri läpäisee talouden ja yhteiskunnan kaikilla tasoilla, määritteli Maire Pelttari.

Henkistä ja fyysistä hyvinvointia

Kalevalaisten Naisten Liiton puheenjohtaja esitti kulttuurin vaikutuksista muutamia sattuvia esimerkkejä. –Tiedetään, että yhdessä laulaminen tekee hyvää sydämelle. Taide- ja kulttuurielämykset auttavat ihmistä löytämään merkityksiä itselleen yksilönä ja yhteisön jäsenenä, mikä osaltaan edistää yleistä hyvinvointia.

Runoilija von Goethe on sanonut, että ihmisen pitäisi joka päivä kuulaa ainakin yksi pieni sävelmä, lukea hyvä runo, nähdä hyvä taulu ja jos on mahdollista, sanoa muutama järkevä sana.

Pelttari mainitsi esimerkin myös toiselta kirjailija-runoilijalta, entiseltä kulttuuriministeri Claes Anderssonilta: ”(kulttuurissa) kysymys on jostain yhtä itsestään selvästä kuin hapen tarpeellisuudesta hengitykselle. Ajatelkaamme happi pois hengitysilmastamme, ajatelkaamme

taide ja kulttuuri pois elämästämme, yhteiskunnastamme. Mitä jää jäljelle? Tyhjiys, ontous, sisällön ja identiteetin puute. Tukehtuminen.”

”Muodon mieli - ajan kieli”

Juhlapuhuja Maire Pelttari luonnehti Kalevalaisten Naisten Liittoa perinne- ja kulttuurijärjestöksi, jonka tehtävänä – missiona – on perinteen siirtäminen sukupolvelta toiselle. Viime vuoden teemana oli ”Tavat on”. Tapavuodesta olemme siirtyneet designvuoteen, jonka teemana on ”Muodon mieli – ajan kieli”. Design tarkoittaa tuotteiden suunnittelua, muotoilua ja myös asiakaspalvelua. Tänä vuonna Helsinki on maailman designpääkaupunki.

Maire Pelttari. Kuva: Paavo Hacklin

Kuluvaa vuotta vietetään myös Kalevalaisten Naisten Liiton omistaman Kalevala Korun 75-vuotisjuhlavuotena. Liiton täyttäessä pari vuotta sitten 75 vuotta ilmestyi juhlakirja Kuutar ja ikiturso. Sen esipuheessa arkeologian professori Unto Salo kirjoittaa, että korutkin ovat aikansa peilejä, muoti muuttuu, muoto muuttuu, ajan kieli muuttuu. Näin on tapahtunut myös Kalevala Korun tuotevalikoimassa. PK

Toimittajan kommentti: Miten olisi, jos vaikka Vihdin Kalevalaiset naiset järjestäisivät 20-vuotisjuhlavuotensa (2014) tähtäävän, paikallisille taiteilijoille suunnatun kilpailun kalevalaisessa hengessä toteutettavasta vihtiläisestä korusta!

Maanviljelyksestä 1700-luvun Vihdissä

Maanmuokkausvälineistö monipuolistui

Uuden ajan alun maanmuokkausvälineistö oli periytynyt keskiajalta ja koki 1700-luvun alkuun mennessä vain vähäisiä muutoksia. Maanmuokkaukseen käytetty välineistö monipuolistui 1700-luvulla. Kehäauran rungon omaavaan auran lisättiin maata kääntävä siipi ja raamiäkeissä yleistyivät rautapiikit 1700-luvun puolivälistä alkaen.

Pellon muokkaukseen käytetystä koukkarista on tietoja 1700-luvulta lähtien ja myös puinen peltojyrä yleistyi. Peltojen ojittaminen alkoi yleistyä 1700-luvulla. Ojat kaivettiin rautakärkisellä puulapiolla ja suuremmilla tiloilla oli 1700-luvun lopulla käytössä multapohdin, jolla voitiin siirtää ojankaivuussa kertynyt maa ojan varresta peltosaralle.

Maanviljelyksestä 1700-luvulla

Kaarle Soikkelin Vihdin historiassa kerrotaan Vihdin maanviljelyksestä 1700-luvulta seuraavasti:

”Itse pellon muokkaus tapahtui auralla, joka oli laadittu käyrästä

Kehäaura kääntösiivellä. Alun perin Taalainmaalta Ruotsista liikkeelle lähteneen kehäauramallin pohjalta kehitettiin 1700-luvun loppupuolella ensi kerran maataloushistoriamme aikana kääntösiivellinen aura. Auran runko oli puinen mutta kääntösiipi kiinnikkeenä oli raudasta. Aurasta käytettiin Vihdissä nimitystä fältti.

Koukkari. Kolmiteräinen koukkari yleistyi 1700-luvulla. Koukkaria käytettiin kylvösiemenen multaamiseen sekä kesällä kesantomaan kertauskyntöön. Kuvan koukkari on Vihdin museon kokoelmista.

koivupuusta, minkä toinen pää oli kasvanut haarukalle. Nämä haarukat raudoitettiin ja möyhensivät kyntäessä maata. Kun paikkakunnalla oli edelleen kaksivuoroinen viljelys vallalla, oli toinen puoli pelloista kesantona”

”Maa kynnettiin ensi kerran, kun se oli kuivunut niin, että hevonen tahi härkäpari voi sitä käydä. Vähän sen jälkeen s.o kun pellot alkoivat itää, äestettiin pelto äkeellä, joka oli enimmäkseen rautapiikeillä varustettu, mutta pikkuviljelyksillä käytettiin n.s. risuäestä. Juhannuksen aikaan kynnettiin pelto toisen kerran, jonka jälkeen se sai maata koskemattomana Olavin päivään asti.

Jos oli ollut sateinen kesä, niin, että pellot olivat mainitusta muokkauksesta huolimatta alkaneet itää, kynnettiin ne kolmas kerta sekä äestettiin ja ladattiin ladalla. Tämä viimeainittu oli kokoonpantu 7-8 paksusta laudasta, joiden väliin oli jätetty noin 3 tuuman levyiset syvennykset.”

”Syyskylvö tehtiin tavallisesti Laurin päivän korvissa, joko sitä ennen tahi jälkeen. Keskinkertaiseen hyvään, lannoitettuun peltoon kylvettiin 24 harjapääkappaa 1:n

tnr-alaan. Syyskylvö käsitti pääasiassa ruista.”

Vihtiläinen talollinen kylvi keskimäärin noin neljä tynnyrinalaa syysviljaa. Keväällä kylvettiin tynnyri ohraa ja 8-10 kappaa herneitä ja 10 kappaa kaurajoja. Pellavaa viljeltiin kotitarpeiksi ja nauriita ja kaaleja kasvatettiin koppeleissaan.

Kaskiviljelyä ja peltoviljelyä

Ilmastollista seikoista johtuen Uusimaa oli pitkään juuresrukiin kaskiviljelyn ja peltorukiin kaksivuoroviljelyn seka-alue. Vielä 1830-luvulla saatiin Vihdissä noin 10 % ruissadosta ja 30 % kaurasadosta kaskista. Erityisestä nykyisen

Peltojyrä. Puisella jyrätukilla varustettu peltojyrä tunnettiin Ruotsissa jo 1500-luvulla mutta Suomessa jyrä alkoi yleistyä vasta 1700-luvulla. Jyrää käytettiin kokkareisen maan hienontamiseen sekä maan tiivistämiseen kylvön jälkeen.

Karkkilan alueella oli kaskiviljelyllä pitkään vahva asema.

Kaarle Soikkelin Vihdin historiassa kerrotaan kaskiviljelystä 1700-luvun Vihdissä:

”Sittenkuin kaski oli Juhannuksen ja Perttulinpäivän välisenä aikana kaadettu ja kesän aikana kuivuneena poltettu, kylvettiin se Laurin päivän tienoilla, minkä jälkeen maa kynnettiin auralla tahi sahralla, mikä oli auran tapainen, mutta puun haarukat olivat siinä lyhemmät ja suuremmat kuin aurassa. Kaskan kylvössä käytettiin puolta vähemmän siementä kuin pelloissa, joten ruista kylvettiin kaskeen 12-13 kappaa tynnyrinlaan. Puidessa se antoi kuitenkin saman verran kuin samansuuruinen pelto.”

Vaativattomia satoja

Viljasadot olivat vaatimattomia, esimerkiksi maataisruis antoi satoa noin 900 kiloa hehtaarilta. Katovuosia oli 1700-luvullakin useasti. Vuonna 1731 halla ja raesateet sekä kasvitaudit vikuuttivat sadon. Vuonna 1735 oli muuten hyvä sato, mutta paikoin raesateet veivät osan sadosta.. Juhannuksen aikaan 1743 oli niin ankara halla, että vesi jäätyni ja erikoisesti ruissato kärsi. Vuoden 1756 kesä oli kaunis ja lämmin, mutta raesade, myrsky ja halla olivat silloinkin vieraina.

Heikkosatoisia vuosia oli 1760-luvun alkupuoliskolla ja vuonna 1766 alensi satoa ankara kuivuus. Vuosia 1772–1775 on sanottu kuumiksi ja kuiviksi.

Vuonna 1776 oli jälleen heikko sato, mihin vaikutti se, että ruukiinoras oli lämpimänä syksynä ja alkutalvena päässyt korrelle ja kynttilänmessun aikaan oli pitkä suoja-aikaa, joka vaikeutti rukiin talvehtimista

Mikko Yli-Rosti

Lata. Lataa käytettiin pellon pinnan tasoittamiseen. Kuivana kesänä rukiille kylvettävä pelto tasattiin lataa käyttämällä. Vihdissä sanottiin ”Laurina lata pellolle.” Rukiin kylvö suoritettiin Laurinpäivän 10.8. aikoihin.

Multapohdin. Puurunkoinen multapohdin, jolla siirrettiin ojankaivuusta tullutta maata ojan varresta peltosaralle.

Vihdissä käytettiin vetohärkiä

Härkäpari vankkurien edessä. Härät on niskaiestetty ja kuvassa näkyvät härkien korviin kiinnitettyt nahkahihnat, joilla härkiä voi ohjata ohjaksien avulla. Kuvan härkäpari on Ahvenanmaalta mutta härkien niskaiestystä käytettiin Uudellamaallakin. Kuva: Suomen kuvalehti 45/1934, Mikko Yli-Rostin kokoelmat.

Härkiä oli jopa enemmän kuin hevosia

Vihdissä käytettiin entisinä aikoina maataloustöissä vetohärkiä lähes jokaisessa talossa. Härkiä pidettiin erikoisen sopivina raskaan savi-maan kyntämiseen. Peltojen ollessa sarkajaossa härät olivat erityisen sopivia kynnetessä pitkiä sarkoja, sillä härkäparia oli vaikeampi kääntää kuin hevosta. Vetohärkiä käytettiin myös kuljetuksiin. Härkien vetämällä reellä ajettiin kesällä heiniä latoon ja syksyllä viljelyhteitä riuhalle ja kevättalvella lantaa pellolle.

Vanhimmat härkätilastot vuodelta 1571

Vanhimmat tilastot vetohärkien määrästä Vihdissä ovat vuodelta 1571, jolloin kerättiin ns. hopeave-roa. Vihdissä oli silloin 159 taloa ja niissä härkiä ja sonneja kaikkiaan 88. Hevosia oli 206. Vuonna 1627 oli Vihdissä 157 taloa ja härkiä ja sonneja kaikkiaan 412. Hevosia oli 173, hevosten lukumäärä oli vähentynyt, mutta härkien lukumäärä kasvanut moninkertaiseksi.

Vihdissä oli vain vähän taloja, joissa ei käytetty härkiä. Härkäpari oli 64 vihtiläistalossa ja 28 talossa oli härkäpari ja sonni. Kaikkiaan 38 vihtiläistaloa olivat sellaisia, joissa oli vähintään neljä härkää.

Suurtiloilla paljon härkiä

Suuremmilla vihtiläistiloilla oli vielä suurempia härkämääriä: Vihdin kirkkoherra Jörenillä oli Pappilassa yhdeksän härkää samoin Ruskelan Mikkeli Matinpojalla ja Lankilan Karl Remaisella. Seitsemän härkää oli Kourlan Claes Carlinpojalla, Härköilän Mikkeli Tuomaanpojalla ja Haapkyllän Eerik Tuomaanpojalla. Kuusi härkää oli Vanjoen Per Mikkelinpojalla, Oravalan Jaakko Heikinpojalla, Niemen Nils Tuomaanpojalla, Kotkaniemen Jöran Jaakonpojalla ja Pakaselan Morten Markuksenpojalla. Viisi härkää oli Pääkslahden Matti Eerkinpojalla, Vanhalan Lars Berttelinpojalla, Kourlan Hokon Klemetinpojalla, Sukselan Jaakko Pietarinpojalla, Köykkälän Mikkeli Laurinpojalla, Kotkaniemen Simon Simonpojalla, Kotkaniemen her-

ra Matts Kappalaisella, Pakaselan Hendrik Klemetinpojalla, Veikkolan Mikkeli Martinpojalla, Härkö-län Morten Henrikinpojalla ja Lahden Matti Filipuksenpojalla.

Härkiä käytössä vielä 1800-luvulla

Härkien lukumäärä 1800-luvun Vihdissä osoittaa hyvin sen, että Vihti kuului vuosisatojen ajan länsisuomalaiseen vetohärkä-alueeseen. Vuonna 1810 oli Vihdis-sä 600 härkää ja 800 hevosta. Vuosina 1851–1855 tilastoitiin Vihdistä 846 härkää ja 949 hevosta. Vuonna 1876 oli härkiä 425 ja hevosia 944. Vetohärkien käytöstä alettiin vähitellen luopumaan ja vuoden 1876 jälkeen ei härkiä enää näy tilastoissa. Maatalouden uudistumisen myötä vetohärkien aika alkoi olla ohi.

Oravalan isäntä uudistushenkinen

Kirjassa Vihdin Oravalan sukutila kerrotaan Oravalan isännästä Sven Israel Törnströmistä (1836–1906), joka oli uudistushenkinen maanvil-jelijä:

”Taloustirehtööri Törnström (v:sta 1906 Hiidenheimo) ei ollut ainoastaan yhteiskunnallisten uudistusten mies. Hän oli myöskin uranuurtaja maataloudessa. Saatuaan Oravalan haltuunsa 25 vuoden ikäisenä oli hänellä edessään yrittelijämieltä ja uurastusta vaativa tehtävä. Tilan viljelty pinta-ala oli silloin ainoastaan 28 tynnyrinalaa, maatalousrakennukset vaatimat-tomat ja laajenevalle viljelykselle riittämättömät. Maatalouden veto-voimana oli kaksi paria ieszärkiä ja peltojen kyntöä varten rauta-vanteiset sahrat. Ensi töikseen hän hankki itselleen ja useille muillekin tiloille Mustialasta ensimmäiset

Tuhti paketti Vihdin asutushistoriasta ja vanhasta rakennuskannasta

rauta-aurat. Hevosvoima otettiin yksinomaan käytäntöön ja niin alkoikin vanhojen luonnonniittyjen kääntäminen vilja- ja rehukasviviljelykselle”

”Tehkä niin hyvin ja menkä!”

Härkäparia ohjattiin yleensä puhutteleamalla, kun haluttiin härkäparin kääntyvän oikealle, huudettiin oikeanpuoleisen härän nimeä, kun taas vasemmalle, huudettiin vasemmanpuoleisen härän nimeä.

Härkäpari saattoi joskus seisahtua eikä lähtenyt mitenkään liikkeelle. Varmaankin tällaisesta tilanteesta on Vihdissä jäänyt elämään sanonta: *”Kirjuu ja Paavali, tehkä nii hyvin ja menkä!, sano Hurjalan Jussi härkii”*.

Vihdistä on merkitty muistiin monta muutakin härkiin liittyvää sananpartta:

”Ei härkii tarttis, jos vaskat kynnäis.”

”Sää kynnät semmosta vakoo ku härjän kusta.”

”Pam muija silmäs kii nys sano miäs kuj jouluaamuna härjän kans kirkkool lähti.”

”Heinäinen hevonen, olkinen härkä.”

”Se koskee härkää, kun sorkkaakin.”

”Mistäs mää siit tiäsin kun ei härjakkän tiänneet vaik ennen talos olivat, sano miäs kuv väärää tiätä ajoi.”

Mikko Yli-Rosti

Lähteitä:

Kaarle Soikkeli: Vihti I K.F. Puomiehen kirjapaino Helsinki 1929

SKS: Suomen maatalouden historia osa 1.

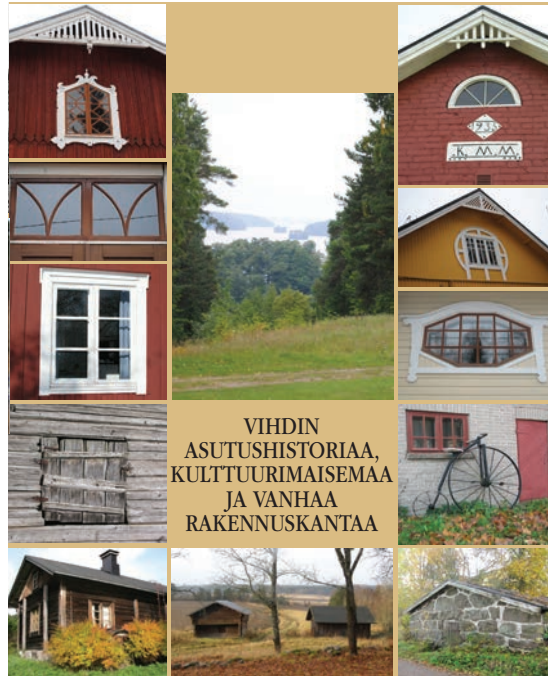
Onni Halla: Vihdin kirja Vihdin

kirjapaino 1969

Nirvi, Hakulinen: Suomen kansan sananparsikirja WSOY Porvoo 1953

Vihti-Seuran julkaisu nro 10 Mää olen Vihrist mää Karprint ky Huhmari 1995

Janne Viikuna: Kansatieteilijän työpöydältä

Vihdin rakennuskulttuurisäätiö julkaisee yhteistyössä Vihdin museon kanssa rakennusinventointitietoihin perustuvan teoksen *Vihdin asutushistoriaa, kulttuurimaisemaa ja vanhaa rakennuskantaa*. Kirja valmistuu touko-kesäkuun vaihteessa.

Tietoteoksen tavoitteena on tehdä tunnetuksi Vihdin kulttuurimaisemaa, asutushistoriallisia piirteitä, kylärakenteita ja vanhaa rakennuskantaa.

Rakennusinventointeja on Vihdissä tehty parinkymmenen vuoden aikana. Noin tuhannesta inventoidusta tilayksiköstä tähän teokseen on valikoitu tietoja 350 tilasta, jotka ovat lähinnä kantatiloja sivutiloineen ja torppineen sekä joukko julkisia rakennuksia. Esiteltyjä kohteita on kaikista Vihdin 55 maakasterikylästä.

Teokseen tulee noin 460 sivua, ja siinä on kaikkiaan noin 500 kuvaa. Kirja on A4-kokoa, kovakantinen ja siinä on kansiaukeamilla neljä historiallista karttaa nelivärisinä.

Sisäsivujen kuvat ovat mustavalkoisia, samoin kuin kyläkartat, joille inventointikohteet on kuitenkin merkitty värisävy-ympyröin.

Kirjaa myydään kirjakaupoissa ja museolla sekä rakennuskulttuurisäätiön tausta- ja yhteistyötahojen toimesta hintaan 40 €/kpl. Aiemmin ilmoitettua myyntihintaa on korotettu viidellä eurolla, koska kirjasta tulia oletettua laajempi. Ennakkotilauksen tehneet saavat kirjan 30 eurolla.

Rakennuskulttuurisäätiön kirjajatyöryhmä kiittää kaikkia kirjan aineiston kokoamiseen ja käsittelyyn osallistuneita sekä säätiön taustayhteisöjä hankkeeseen kohdistetusta tuesta. Tekijät pitävät tärkeänä, että rakennusinventointia jatketaan, sillä inventoimattomia vanhoja kohteita on vielä paljon jäljellä ja uutta inventoitavaa rakennuskantaa syntyy jatkuvasti. Toivomme myös, että uusi teos saa suuren lukijakunnan.

Vihtiläisjääkäreillä merkittävä sotilasura

Kenraali Pentti Lehtimäki esitelmöi Vihti-Seuran syyskokouksessa v. 2011 jääkäriiliikkestä Palojärven Pohjatalossa. Kuva: Paavo Hacklin.

Suomen suuriruhtinaskunta menetti tsaari **Nikolai II:n** valtakauden lopulla, eli niin sanotun kolmannen sortokauden aikana, vuonna 1914 miltei kaikki autonomiset oikeutensa. Venäläistämistoimiin kuului mm. tsarinajan Suomen armeijan ja Haminan kadettikoulun lakkauttaminen. Tilanne johti jääkäriiliikkeen syntyyn, kertoi kenraali **Pentti Lehtimäki** adventtisunnuntaina 27.11.2011 Vihti-Seuran syyskokouksesitelmässään Palojärven Pohjatalossa.

Kolme vihtiläistä jääkäriä

– Suomalaisille aktivisteille järjestyi mahdollisuus päästä sotilaskoulutukseen Saksaan. Matkaan oli lähdettävä salaa. Saksa oli sotaa käyvä maa. Siksi suomalaiset ”partiolaiset” otti vastaan Saksan partioliikkeen johtaja, kertoi Pentti Lehtimäki.

Ensimmäisessä vaiheessa Saksan Lockstedtiin lähti 180 nuorta, rohkeata miestä, useimmat heis-

tä ylioppilaita. Neliviikkoiseksi ajateltu koulutus alkoi 25.2.1915. Tähän ryhmään kuuluivat Vihdisessä Palojärven rusthollissa vuonna 1894 syntynyt **Väinö Henrik Palojärvi** ja maatilan poika **Gustaf Verner Gustafsson**.

Kolmas vihtiläinen jääkärikoulutukseen lähtenyt oli **Arvo Bernhard Elomaa**, joka lähti Saksaan tammikuussa 1916.

Saksa oli varovaisen alun jälkeen valmis ottamaan parituhatta suomalaista sotilaskoulutukseen, jotta Suomi voisi päästä vapaaksi Venäjästä. Suomalaisten jääkäripataljoona JP 27 sai rintamakoulutusta ja ”tulikasteensa” kesäkuusta 1916 lähtien Kuurinmaalla Libaun ja Misse-joen alueella ankarissa olosuhteissa.

Jääkärit palasivat Saksasta Suomeen ja Vaasaan helmikuussa 1918. Kenraali Lehtimäki korosti, että jääkärit tulivat nimenomaan vapaussotaan. Heidän saamansa sotakokemus osoittautui äärimmäi-

sen tärkeäksi. Valkoisen armeijan ylipäällikkö **Mannerheim** määräsi jääkärit eri joukko-osastoihin, mikä osoittautui järkeväksi ratkaisuksi, mainitsi Lehtimäki todeten myös, että jossakin määrin kitkaa esiintyi jääkärien ja venäläisen sotilaskoulutuksen saaneiden kesken.

Jääkäreillä keskeinen asema itsenäisen Suomen puolustusvoimissa

Saksassa koulutuksen saaneet jääkärit saivat viimeisenä päivänä ennen Suomeen lähtöään upseerin arvon.

– Sotilasurallaan kenraalikutaan kohosi kaikkiaan 49 jääkäriä. Ensimmäisestä 180 miehen ryhmästä kaikkiaan 25 yleni kenraaliksi, kertoi kenraali Lehtimäki. Kenraaleiksi ylenivät mm. vihtiläiset Palojärvi ja Gustafsson.

Kaiken kaikkiaan jääkärit saivat huomattavan määrän keskeisiä tehtäviä Suomen puolustusvoimissa. Pentti Lehtimäki mainitsi esimerk-

keinä, että vuosien 1939–1945 sodissa kolmen armeijakunnan komentajat olivat jääkäritaustaisia ja että kymmentä divisioonaa ja kuutta erillistä joukko-osastoa komsivat jääkärit.

Vihtiläisjääkärien ”urat”

Väinö Palojärvi ylennettiin kapteeniksi toukokuussa 1918. Kuva kirjasta *Finlands frihetskrig*.

Väinö Palojärvi

[13.6.1894 – 10.6.1955. Ent. Sukunimi Hildén. Liittyessään Suomen armeijaan hänet ylennettiin yliluutnantiksi 11.2.1918 ja jääkärikapteeniksi toukokuussa 1918. Kenraaliksi hänet ylennettiin 1942. Puoliso Greta, o.s. Renholm, kaatui partisaani-iskussa 4.7.1942 matkalla Kuusamosta Kiestinkiin. Hän työskenteli Sotilaskotiliiton tehtävissä pohjoisella rintamalla. Väinö Palojärven solmi toisen avioliiton vuonna 1944 Liisa Loukkolan, ent. Tiesmaa, kanssa.]

Väinö Palojärvi valmistui ylioppilaaksi Helsingin normaalilyseosta ja opiskeli Saksassa arkkitehtuuria, jonka jälkeen oli kolme vuotta ”jääkärikoulussa” käyttäen peitenimeä Brandt. Vapaussodassa hän toimi komppanian päällikkönä. Jääkärikapteeniksi Väinö Palojärvi ylennettiin toukokuussa 1918. Sen jälkeen Palojärvi toimi Kadettikoulussa komppanian päällikkönä ja Savon rykmentissä pataljoonan komentajana. Virkaura

jatkuu puolustusministeriössä sotilashallintojaoston päällikkönä, sitten Suojeluskunnan yliesikunnan päällikkönä ja edelleen Suomen Valkoisen Kaartin komentajana. Palojärvestä tuli eversti 28-vuotiaana. Virkaurallaan hän oli myös Puolustusvoimain yleisesikunnan komento-osaston päällikkönä hoitaen henkilöstöasioita. Sotilasiamiehenä Ruotsissa hän toimi vuodesta 1937 lähtien ja tuli sieltä kenraalina jatkosotaan divisioonan komentajaksi. Sotien jälkeen hän toimi Kymen sotilaspiirin päällikkönä.

Jääkärieversti Verner Gustafsson toimi päämajassa indendentinä sotien aikana. Kuvassa hänellä on everstin arvomerkit. Gustafsson ylennettiin kenraalimajuriksi vuonna 1942. Kuva Sotatieteen laitoksen toimittamasta kirjasta *Jatkosodan historia*.

Gustaf Gustafsson

[26.6.1890 – 1.4.1959. Avioitui vuonna 1920 Annie Margaretha von Haartmanin kanssa. Gustafsson ylennettiin kenraaliksi vuonna 1942.]

Gustaf Gustafsson kävi lyseon Helsingissä ja lähti kauppaopistoon Saksaan. Vuodet 1911–1913 hän työskenteli Stockmannilla ja opiskeli sitten Saksan Hannoverissa ja Englannissa. Jääkärikoulutuksen jälkeen hän oli vapaussodassa rykmentin esikuntatehtävissä ja koulutautui 1920-luvulla perusteelli-

sesti mm. armeijan huoltotehtäviin, suoritti Ranskassa sotakorkeakoulututkinnon 1927–1929 ja tutustui laajasti eri Euroopan maihin. Kotimaassa hän kuului mm. Taloudellisen maanpuolustuksen neuvotelukuntaan ja Valtion Viljavaraston johtokuntaan.

Jääkärikapteeni Arvo Bernhard Elomaa. Kuva Aimo Löfbergin kirjasta *JR 12 kirjeitä rintamalta*.

Arvo Elomaa

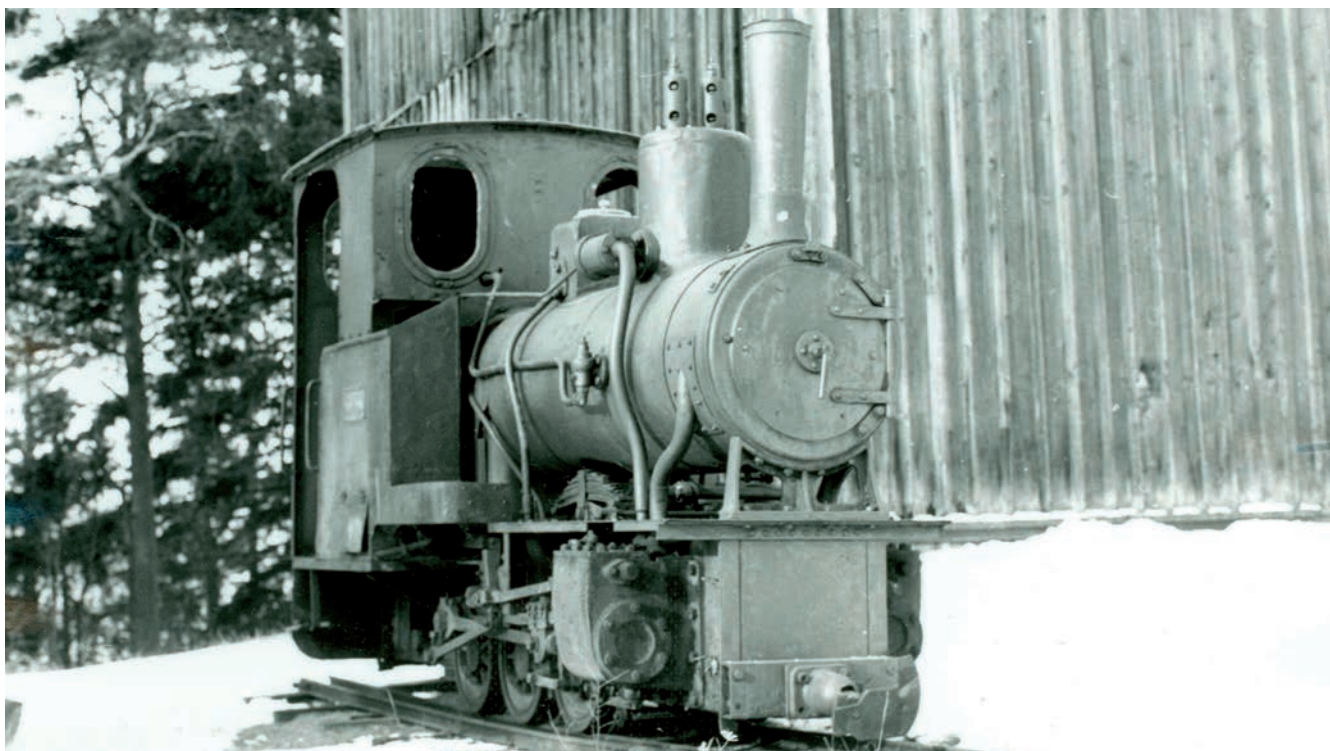
[21.7.1892 – 20.6.1976. Aiemmalta nimeltään Johansson, Avioitui vuonna 1932 Lyyli Ester Hienosen kanssa.]

Arvo Elomaa aloitti jääkärikoulutuksesta palattuaan aliupseerina Helsingissä Valkokaartin kouluttajana, osallistui Helsingin valtauksen ja tuli Vihdin Suojeluskunnan kouluttajaksi ja kesäkuussa 1916 Kaartin jääkäripataljoonan väepeleiksi. Elomaa yleni myöhemmin kapteeniksi ja toimi jonkin aikaa pataljoonan komentajana jatkosodassa vuonna 1944.

Pentti Lehtimäen esitelmän pohjalta tiivistelmän laati ja henkilötietoja täydensi:

Pentti Kurunmäki

Kapeilla kiskoilla kulkeneita

Pikku-Pässi Viljamakasiinin pihalla. Kuva: Vihdin museon kokoelmat.

Olkkan kartanon omistaja professori Gadolin oli rakentanut yhdessä viereisen Kourlan kartanon omistajan kapteeni Johan Tollin kanssa kotitarvesahan Olkkalanjoen koskeen vuonna 1819. Vuonna 1831 he saivat luvan muuttaa sahan kauppasahaksi. Seuraavan Olkkalan kartanon omistajan Emil af Hällströmin toimesta sahalle hankittiin höyrylokomobiili vuonna 1898. Vuonna 1902 koskeen asennettiin lisäksi sähköturbiini. Samoihin aikoihin sahan koneistoja uusittiin ja Kourlan puoleiselle rannalle rakennettiin uusi höyläämö. Kartanon yhteydessä toimi myös tiilitehdas. Teollisen tuotannon kasvaessa Olkkalassa tuotteiden kuljettamisesta syntyi ongelma. Aikaisemmin kuljetukset oli hoidettu hevospelillä Otalammen asemalle, Hanko-Hyvinkää rautatien lähimmälle liikennepaikalle. Tie oli kuitenkin mäkinen ja kuormat hevosten vedettäväksi rasakat. Emil af Hällströmille ei jäänyt muita vaihtoehtoja kuin rakentaa oma yksityinen rautatie.

Kiskot kootaan

Rata Olkkalasta Otalammelle olisi ollut luontevin, koska sinne puutavaraa oli jo aiemminkin ajettu, mutta rata Ojakkalaan tulisi useita kilometrejä lyhyemmäksi ja täten halvemmaksi. Radan rakennussuunnitelman laati insinööri-toimisto Alfred A. Palmberg. Ratatyöt aloitettiin 2.5.1912. Rakennustyövoimaa saatiin kartanon työväestä ja lähialueen tiloilta.

Radan sopeuttaminen maastoon oli rautatien linjauksessa tärkeää. Katsottiin lyhin mahdollinen reitti välttämällä hankalia esteitä, koska louhinta- ja maansiirtotyöt tulisivat kalliiksi. Linjauksesta tuli tosin mäkinen ja jyrkkä-nousuinen. Rata kulki Olkkalasta, Averia-järven rannasta Kirjavanjärven rantaa pitkin Männikön kautta Ojakkalaan. Linjauksen kokonaispituudeksi tuli 11,3 km. Raideleveydeksi valittiin yleisesti käytetty 600 mm. Ratalinjan maapohja pyrittiin ostamaan maanomistajilta. Silti vuokramaita oli lähes kolmannes rata-alueesta. Rataa varten hankittiin yleensä 6

metriä leveä maakaistale, mutta myös pieniä metsäalueita radan varresta.

Radan alusrakennetyöt haluttiin pitää mahdollisimman pieninä. Pyrittiin välttämään metriä korkeampia penkereitä ja yli 1,5 m syviä leikkauksia. Ratapenger tehtiin melko heikoksi, mikä tuli myöhemmin usein esiin. Rakennusvaiheessa esiintyi muitakin vaikeuksia, sillä ratapölkky tehtiin aluksi metrin mittaisiksi, mutta nämä osoittautuivat liian lyhyiksi ja ne piti vaihtaa puoli metriä pidemmiksi. Pääradalla pölkkyväli oli noin puoli metriä. Ala-arvoiset latvaosista tehdyt ratapölkkyt ja löyhä, routiva ratapenka sotkivat liikennettä toistuvasti. Varsinaisia siltoja rakennettiin vain yksi, Olkkalanjoen ylitse. Vaihteet olivat käsikäyttöiset ja paikan päällä käännettävät. Radalla käytetyt rummut olivat hirsirakenteisia.

Rata oli myös kiskotettu valtaosaltaan melko kevyesti. Suorat 7 kg/m kiskoilla ja kaarteet 10 ja 12 kg/m kiskoilla. Paikoin oli käytetty jopa 5 kg/m kiskoja, mutta nämä

piti vaihtaa pian pois, sillä ne eivät kestäneet junan painoa. Toisaalta kiskojen painon nosto lisäsi selvästi kustannuksia. Kiskojen pituus vaihteli 4-8 m välillä. Kiinnitys tapahtui naulaamalla ratapölkkyihin. Liitoskohdissa olivat erityiset sideraudat. Säästösyistä veturien nopeudet jäivät melko vaatimattomiksi.

Kesällä 1918 oli insinööri K. J. Willand mitannut pääradan ja laatinut uuden ratakartan. Kartassa pääradan pituudeksi ilmoitettiin 11 580 m. Kaarteita radalla oli 67 ja suoria osuuksia 68. Rataan lisättiin sivurata 1920-luvulla Vihdin kirkonkylään Kirkkojärven rantaan. Sitä pitkin kuljetettiin tukkivaunuja Haudankallion lastauspaikalta Olkkalan sahalle. Lastauspaikalle tukit uitettiin Hiidenvettä pitkin aina Lohjalta saakka.

Radan rakennuskustannuksista on olemassa Emil af Hällströmin oma arvio, jonka mukaan ne olivat noin 28 000 – 30 000 mk/km. Tällöin kokonaiskustannukset olivat noin 330 000 markkaa. Tämä oli melko huomattava summa yksityishenkilön investointina. Olkkalan sahan vuotuisen tuotannon arvo oli vastaavana aikana noin 106 000 markkaa.

Radalla kuljetettiin pääasiassa puutavaraa Olkkalan sahalta Ojakkalaan. Lisäksi kartanon ja pian myös Vihdin Osuusmeijerin maito kuljetettiin Ojakkalaan sieltä edelleen Helsinkiin lähetettäväksi. Kuljetus tapahtui tonkissa erityisessä umpinaisessa maitovaunussa aina vuoteen 1917. Tämän jälkeen siirryttiin avovaunuun. Maitovaunu poistui liikenteestä hiukan ennen sotaa, loppuajat maitotonkkia kuljetettiin avoimilla tiilivaunuilla. Myös muutamat kirkonkylän liikkeet kuljettivat tavaroitaan Ojakkalasta, Männikössä työväentalon luona olleelle seisakkeelle.

Posti kulki Olkkalaan Ojakkalan kautta rataa pitkin. Jakelupisteenä oli veturitallin seinässä suuri, avoin laatikko, jonne junamiehet toivat postin. Jos tuli jokin muu lähetys, he toivat siitä kortin, jonka vastaanottaja täytti ja sai lähetyksen junan mukana vasta seuraavana päivänä. Keväällä 1937 alkoi Olkkalassa kantoposti. Satunnaisia kuljetuksia olivat radanvarren tiloille tuodut suuret maatalouskoneet. Eräänä erikoiskuljetuksena olivat sahan ja tiilitehtaan palkkarahat, jotka veturinkuljettaja toi Ojakkalasta.

Emil af Hällström ja Anni Elisabeth af Hällström myivät vuonna 1918 Olkkalan kartanon, teollisuuslaitteet ja kapearaiteisen rautatien Osakeyhtiö Olkkala Aktiebolagille. Kauppahinta oli 8 miljoonaa markkaa. Oy Olkkala Ab oli tarkoitusta varten perustettu yhtiö. Olkkalan teollista toimintaa uudistettiin kaupan jälkeen voimakkaasti. Kosken partaalla 88 vuotta toiminut saha siirrettiin Averian rantaan. Vuonna 1919 yhtiö rakennutti uuden tiilitehtaan Vihtijoen rantaan. Yhtiön kapearaiteista rautatietä uudistettiin rakentamalla taaplausalue Ojakkalaan, jossa myös oikaistiin rataa. Olkkalassa toimivat myös paanutehdas, klapitehdas, höyläämö, mylly, paja ja meijeri. Yhtiö sitoutui vuonna 1922 kuljettamaan myös Vihdin Osuusmeijerin välittämät rehut ja apulannat.

Puutavarajuna kulki Olkkalasta Ojakkalaan kahdesti päivässä, lauantaisin kerran. Matkaan kului aikaa kolme tuntia, joista kaksi ajomatkoihin ja yksi vaihtotöihin. Kullakin ajokerralla lähti matkaan kaksi veturia, joilla kummallakin oli 5-6 vaunua. Tiilitehtaan tarvitsema hiekka tuotiin Ojakkalasta radan varren kuopasta paluukuorman. Savenajossa veturi siirsi savivaunut montulta tehtaan raiteelle pari kertaa päivässä.

Vuonna 1923 Oy Olkkala Ab sahasi 245 684 tukkia, ennätysmäärän koko yhtiön historiassa. Kirkonkylän ohi Kirkkojärven rantaan rakennettiin haararata ja sen päähän yksiraaminen saha vuonna 1922. Kirkkojärven rannassa kävi päivittäin 4-5 tukkijunaa, joissa kussakin oli 6-7 vaunua ja vaunulastissa noin 12 tukkia.

Oy Olkkala Ab:n johtaja Arvid A. Anderssonin odottamattoman kuoleman jälkeen leskirouva Anna Andersson myi 1.5.1929 Olkkalan kartanon ja sen teollisuusyritykset vihtiläisille maanomistaja-liikemiehille (Arajärvi, Hiidenheimo, Korckman, Forstén). Kartanon maat myytiin ja uudet omistajat keskittyivät teolliseen toimintaan juuri suuren talouslaman alkaessa.

Kiskoilla kulkijat

Puuskutus kuului jo kaukaa, ylämäessä tiheänä, alamäessä harvina, ja jokaisella veturilla ääni oli omanlaisensa. Ne jättivät jälkeensä junan tuoksun ja höyrystä harmaan ilman – sekä paljon muistoja. Kapearaiteisten ratojen voimanlähteenä oli aluksi miesvoima, mutta kuormien suurentuessa vetoavuksi otettiin hevonen. Höyryveturit vaihtuivat vaunujen eteen vasta 1800-luvun lopulla.

Polttoaineena vetureissa käytettiin pääasiassa Olkkalan sahan jätepuuta. Ojakkalan matkaa varten täytyi puuta lastata veturin lisäksi vaunuihinkin lastin päälle. Talviolloissa rata aurattiin veturin nokalla olleella auralla. Miehistyksenä junassa oli kuljettaja, lämmittäjä ja jarrumies. Kesäaikana junan perässä kulki vielä ratavahti, jonka tehtävänä oli katsoa, etteivät kipinät sytytä tulipaloja. Henkilökuntaa radalla oli alkuaikoina 9-12 henkeä. Veturimiehiä oli 4-6, jarrumiehiä 2 ja ratamiehiä 3-4.

Ykkönen

Alkuun radalle hankittiin yksi veturi. Tämä oli saksalainen 35 hevosvoimainen Orenstein & Koppelin valmistama runkotankkiveturi. Veturi sai pian lempinimen ”Åbacka” otalampelaisen torpparin mukaan, joka oli ennen ajanut hevosella sahan puutavaraa erityisen ahkerasti. Radan päälinja Männikkö-Olkkala purettiin vuonna 1956, kun osa tästä ratalinjasta jäi uuden valtatie, nykyisen kakkostien alle. Samana vuonna myytiin ykkönen Rakenusliike Korolaiselle, joka purki veturin käyttäen kattilaa talvisilla työmaillaan siirrettävänä höyrykehittimenä, kunnes se romutettiin vuonna 1960.

Kakkonen

Kakkonen, ns. Pikku Pässä tilattiin 15.5.1914 ja toimitettiin Olkkalaan 18.8.1914. Veturi numero 2, satulatankkiveturi osoittautui kuitenkin liian heikoksi mäkiselle radalle ja se myytiin Helsingin kaupungille vuonna 1923. Se vietiin vuonna 1943 Kivennavan kenttäradalle Kannakselle, jonne se jäikin peräntymisvaiheessa vuonna 1944.

Kolmonen

Vuonna 1920 ostettiin Ivar Lindfors Ab:ltä kolmonen, runkotankkiveturi, joka palvelikin sitten 36 vuotta vuoteen 1956 saakka. Kolmonen varastoitettiin mäntävaivion vuoksi vuonna 1956 ja jätettiin talliinsa puutarhaletkujen ripustustelineeksi aina vuoteen 1968 asti, jolloin talli myytiin. Höyryveturin oli Lohjan vesistön Metsä Oy ehtinyt lahjoittaa Vihti-Seuralle vuonna 1966. Se siirrettiin heinäkuussa 1969 Vihdin kirkonkylään Makasiinimäelle. Vantaalainen teknikko P. Tapio J. Koskinen sai kymmenvuotiseksi venyneen väittelyn jälkeen vuokrata veturin kunnostettavaksi vuonna 1978. Veturi saatiin ajokuntoon vuonna 1981 ja se liikennöi vo-

teen 1991 asti Lahnuksen rautatien radalla. Nykyisin kolmosveturi on museoliikenteessä Nykarleby Jernvägin museoradalla Kovjoella Uudenkaarlepyyn lähellä. Kunnostuksen jälkeen veturista rakennettiin tarkka pienoismalli, joka on nykyisin Vihdin museossa.

Nelonen

Kolmosen jälkeen ostettiin vuonna 1923 veturi numero 4, USA:n siirtoarmeijan ylijäämävarastoista peräisin ollut saksalainen Heeresfeldbahnlokomotive sotilaskenttäveturi. Lempinimensä ”Wilson”, kotoisemmin Vilski, se sai silloisen USA:n presidentin Woodrow Wilsonin mukaan. Tämän uuden ja kylläkin tehokkaan veturin osoitaututtua aivan liian raskaaksi Ojakkala-Olkkalaradan heppoiselle kiskotukselle, siitä purettiin kankikoneisto ja vesitankit pois, jonka jälkeen sitä käytettiin Ojakkalan höyläämön lämmityskattilana. Kun höylää-möön saatiin uusi kattila vuonna 1935, tarpeettomaksi käynyt riisuttu veturi myytiin Malmin lentokentän työ-maalle. Siellä se muutettiin lopullisesti siirrettäväksi höyrykehittimeksi ja työmaan päättyessä romutettiin vuonna 1938.

Vitonen

Viimeisenä höyryveturina Olkkalaan hankittiin vuonna 1938 numero 5, 40 hevosvoimainen Hanomag. Veturi ostettiin käytettynä Malmin Kalkkiehiekkatiili Oy:ltä. Se myytiin vuonna 1960 Rakennusliike Y. Karjalaiselle. Tämänkin veturin kohtalona oli muuttua muutaman vuoden ajaksi siirrettäväksi rakennushöyrykattilaksi, jonka kattilan romutusvuodeksi ilmoitetaan 1964.

Simplex

Käytetty Simplex-moottoriveturi ostettiin Hämeenkylässä tiilitehtaalta sahajauhoilla vuonna 1939. Se oli käytössä vuosina 1939-1967.

Simplex-moottoriveturi jäi romutamatta ja myytiin lopulta Kalajoen Rantajuna Oy:lle varaveturiksi ja sieltä edelleen 1990-luvulla Kovjoen Museorautatielle, jossa se on edelleen päivystäjäveturina.

Moottoriveturi Orenstein & Koppel

Umpinaisella ohjaamolla varustettu 22 hevosvoimainen Orenstein & Koppel -moottoriveturi ostettiin Olkkalaan uutena Ivar Lindfors Oy:ltä vuonna 1950. Uusi veturi osoittautui kuitenkin pian liian ”ärhäkäksi” ja se tapasi syöksyillä ja nykiä. Se oli käytössä kuitenkin vuoteen 1967, jonka jälkeen se myytiin romuksi.

Kiskot katoavat

Kaikenlaiset kuljetukset ovat sadassa vuodessa muuttuneet täysin. Ennen niin jokapäiväiset menopelit ovat saaneet väistyä tehokkaampien kulkuneuvojen tieltä. Niin myös kapearaiteinen Ojakkala-Olkkala rautatie.

Puretut kiskot myytiin 1950-luvun lopulla lähipitäjiin kasvihuoneiden kattorakenteiksi. Kiskoja käytettiin myös omakotitaloissa välipohjien raudoitukseen. Olkkala Oy jatkoi toimintaansa 1960-luvun alkuun asti, jolloin tehdas myytiin ja fuusioitiin Lohjan vesistön Metsä Oy:lle. Vuonna 1966 Paloheimo Oy osti yhtiön, ja sen toiminta lopetettiin. Puutyötehdas paloi ja saha purettiin vielä samana vuonna, tiilitehdas paloi seuraavana vuonna purkutyötä tehtäessä. Korkeasuhdanteen aikana Olkkalan tehtaas kävivät kahdessa vuorossa. Sahalla, tiilitehtaalla ja Ojakkalassa oli työssä parhaimmillaan yhteensä noin 110 henkeä, tehtaas toiminnan päättyessä vuonna 1966 noin 50 henkeä.

Olkkalankosken partaalla on nykyään hiljaista. Ei kuulu sahauksen ääniä eikä höyryvetureiden puksutusta niiden liikehtiessä ra-

Kissaveistoksen matka Vihdin kirkonkylään

tapihalla. Sahurit, taaplaajat, veturi- ja junamiehet, tiilenlyöjät sekä hevosmiesten ja hevosten sitkeä joukko suorittivat Olkkalassa yli puolen vuosisadan kuluessa mahtavan työpanoksen. Tuo panos säilyy ja siirtyy henkisenä pääomana seuraaville sukupolville. Kapearaiteisen höyryveturit jättivät jälkeensä kipinän, joka tuskin koskaan tulee kokonaan sammumaan.

Heidi Tammelin

LÄHTEET:

Popelka, Marjut 2008. Olkkalan kartano. Ihmisiä ja elämää vihtiläisessä herraskartanossa. SKS:n toimituksia 1196. Karisto. Hämeenlinna.

Lajunen, Helmi-Briitta 1993. Olkkala kartanoajasta nykypäivään. Olkkalan kylätoimikunta. Painorasteri Oy. Vihti.

Niklander, Seppo 2001. Höyryllä ja tunteella. Karisto. Hämeenlinna.

Gundersen, Eva-Riise 2009. Murrosten ajat. Elina af Hällström ja 1918. Ajanpaino Oy. Tammisaari.

Alameri, Mikko - Hovi, Ilkka 1984. Rautatiet ja pienoisorautatiet. Tammi. Helsinki.

Alameri, Mikko 1979. Suomen rautatiet. Verlag Josef Otto Slezak. Wien.

Holopainen, Risto 2008. Etupäässä veturimiehet. Veturimiesten liitto 110 vuotta. Kehitys Pori.

Katajisto, Juhani 2008. Höyryä suomalaisilla kiskoilla. Karisto. Hämeenlinna.

Salonen, Torsti 1994. Länsi-Uudenmaan liikenteen historia. Uudenmaan liiton Offset.

Nummelin, Markku 2003. Kapearaiteiset rautatiet. Gummerus. Jyväskylä.

Kapeat kiskot 1993. Suomen yleiselle liikenteelle avatut yksityiset kapearaiteiset rautatiet. Forssan kirjapaino Oy.

Sarkki, Jukka 2000. Ojakkalan-Olkkalan yksityinen rautatie. Tummavuoren Kirjapaino Oy. Vantaa.

Nummelassa Nordean konttorissa asustaa kissa, joka on kiertänyt näyttelyissä eri puolilla Suomea. KOP osti sen kerran kokoelmiinsa Helsinkiin, mutta eihän se stadiissa viihtynyt, vaan matkusti Vihdin Nummelaan. Omistajan nimikin vaihtui Nordeaksi, mutta kissan tehtävä pysyi ennallaan. Se tuijotti päivät pitkät ihmisiä, jotka jonottivat asiointivuoroaan: otto tai pano.

Kyllästyyhän sitä semmoiseen tuijotukseen. Kissa päätti lähteä tutustumaan synnyinsijoihinsa Kirkonkylään. Kissan matkaan lähti Seija-niminen taiteilija ja muuan autokuski. Kirkonkylään tullessa kissaa harmitti, että vaikka tien vieressä oli kyltti ”myytävänä kalaa”, ei liike kuitenkaan ollut auki. Harmittava takaisku, naukui kissa. Siinä lähistöllä on kissataiteilijan tuttavataiteilijan talo. Tuttu paikka kissallekin, kun oli sieltä haettu monta maalausta.

Kissataiteilija ja taidekissa poikkesivat Ristilän ”Ärrällä” totoamassa. Kissa tiesi, että taiteilija tarvitsisi fyrkkaa mm. veistoskissojen tekemiseen. Sitten kulkijat pistäytyivät pizzeriaan. Se oli mieluinen paikka, totesi kissa viiksiansa nuollen. Uudessa marketissakin piti pistäytyä tutustumaan uusiin paikkoihin ja ostamassa maitoa – miao! Star shop oli paikka, josta taiteilijan tyttären tytär ja sen veli saivat legoja ja muita leluja. Apoteekista haettiin aspiriinia, koska pääni päällä on hiiri ja se saattaa aiheuttaa päänsärkyä, päätteli kissa.

Kyläily kirkonkylässä jatkui. Taiteilija kissoineen kävi katsomassa, onko Yhteistyön hedelmä -veistos vielä paikallaan. Silläkin on oma historiansa. Komeasti paikoillaan olivat Vanha kunnantalo ja uudempikin, tosin Käpykyläksi sonnustautuneena. Siellä saa suunsa makeaksi ja mukaan myös monenlaista taidetta. ”Kissa ja akka” kulkivat Niuhalanraittia ”etiä-

päin”. Valintatalo ja vanha pankki, sittemmin kirjasto ja nyisin Siirilä ovat edelleen toimivia taloja. Paljon on kylällä ollut pieniä puoteja, mutta mihin lie kadonneet. Partureita kuitenkin on vielä useita. Entisessä KOPissa myydään autotarvikkeita. Liikkeen omistaja on ostanut taiteilijan myymiä purjehduskalentereitakin, joista saadut eurot auttavat taiteilijan tyttären tytärtä matkalla Lontoon olympialaisiin. Kissa on tietoinen tekijänsä ”urheiluharrastuksesta”.

Entisessä Auran ja Vihtkarin talossa on nyt kehysliike – taideyritys sekin tavallaan – ja parturi. – Mitenkähän siellä onnistuisi viiksien vahausta, aprikoi kissa!

Välillä on taas tyhjiä liiketiloja. Mikähän siihen oikein on syynä? Mutta onhan raitilla sentään elokuvateatteri, Kirja-aitta, Saanan sali ja Stainerkoulu entisessä meijerissä ja joukko muitakin kouluja, Virta-galleria ja hautaus-toimistoja.

– Tienviitta Kirkon rauniot vie museolle ja minun synnyinkulmille, muistaa kissa. Synnyinkotini kyltti on uusittu, kun jotkut tuhmat olivat rikkoneet entisen ja vieneet kyltin kissan pois paikaltaan. Hyi, hyi sellaista touhua!

Kissa muistaa, että tekopaikassani oli aina ahdasta ja niin on vieläkin. Minä sentään pääsin sieltä maailmalle. Mutta onhan siellä taiteilijalla hupalaisena joukko uusia kissoja.

Niin ja ateljeessa poikkeaa myös taiteen ystäviä, joista monet pistäytyvät verestämässä muistojaan myös evakkomuseossa ja saman talon juhlapuolella erilaisissa näyttelyissä ja konserteissa.

– Minä kissa taidankin nyt palata veistokseksi vakiopaikalleni Nummelaan!

Yxi kissanainen, vaikka nimeeni piiloutuukin karhu

Kirkkaat ja värikylläiset tulosteet **ympäristöystävällisesti.**

GREEN print

Luonnollinen vaihtoehto

Uuden ajan Green Media Print™ –suurkuvatulosteet ovat kestäviä ja värikylläisiä. Käytettävät tulostusmateriaalit ovat kierrätettäviä ja tulostusvärit ovat myrkyttömiä, uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettuja bio- ja vesipohjaisia värejä.

Green Media Print™ –suurkuvatulosteet on luonnollinen valinta sinulle, joka arvostat laatua ja luontoa.

Green Media Print™ –tulosteet toimittaa Laripa Oy.
Ota yhteyttä!

Meiltä saat

- Suunnittelupalvelut
- Suurkuvatulosteet
- Kopio- ja tulostuspalvelut
- Painopalvelut
- Mainostekstiilit
- Kotisivut
- Ym.

Karjalankatu 2 D, 08150 Lohja
P. 0400 480 414
tulostuspalvelu@laripa.fi
www.laripa.fi

MEILLÄ PELAA KAIKKI

**Uusi
18-reikäinen
kaikille avoin
Valley Course
-kenttä.**

*Tule porukalla
tai yksin,
pelata voi ilman
Green Cardia ja
tasoituskorttia.*

Green
fee
alkaen **35€**

HILLSIDE
Golf & Country Club

VALLEY
COURSE

Hill Side
Golf & Country Club
Luolaistentie 24 | 03430
Jokikunta | 020 7411 280
www.hillsidegolf.fi

ME TUNNEMME SÄHKÖN

Sähköasennukset

Ammattitaidolla
ja aikataulussa.

Urakalla tai
laskutyönä.

**Myös ilmalämpö-
pumppujen
myynti ja asennus**

Puh. (09) 2242 980

ESASÄHKÖ OY

Kaukoilantie 7, Nummela • Puh. (09) 2242 980
esasahko@esasahko.fi • www.esasahko.fi

DESIGN

KALEVALA®
jewelry

1937 75 2012

LUMIKUKKA
design Marja Suna

kääty
hopea 245,-
pronssi 170,-
rannekoru
hopea 90,-
pronssi 64,-
korvakoru, koukku
hopea 69,-
pronssi 55,-
korvakoru, tappi
hopea 55,-
pronssi 49,-

Yli 45 vuotta vihtiläistä palvelua

hiidenkello

Keskikuja 4 Eroittajan liiketalo, Nummela
09-2252 470

**Tule mukaan Vihti-Seuran
syyskesän retkelle Naantaliin!**

Vierailemme mm. Villa Kultarannassa
ja Kankaisten kartanossa.

Retki järjestetään la 11.8.
klo 8.00-19.00.

Lisätietoja tämän lehden
sivulla 10
sekä www.vihtiseura.fi

Cafe Il Punto

KAHVIHETKI
ON AINA
HYVÄ HETKI!

PILKKUKUJA 2
03100 NUMMELA
09-222 2222

 **Vihdin
Apteekki**

Avoimma ma-pe 9-18, la 9-14
Puh. (09) 2247 220, Helsingintie 26a, 03400 Vihti

Tervetuloa Vihdin Apteekkiin!

HYMY ON KÄYNTI- KORTTISI

- hammaskiven ja biofilmin poisto
- värjäytymien poisto
- BEYOND -lamppuvalkaisu ja OPALESCENCE -lusikkavalkaisut
- hammaskorujen kiinnitys
- ennaltaehkäisevä hampaiden hoito
- kotihoidon ohjaus
- oikeiden välineiden valinta
- jatkohoitoon ohjaus

Yksityishammaslääkärin läheteellä
kelakorvaus ennaltaehkäisevää hoidosta.

Sinua palvelee ystävällisesti ja iloisesti
Suuhygienisti Jatta Pitkänen
Keskipolku 2B (pesulan talo)
03100 Nummela
Puh. 050-5743589
jatta.pitkanen@suuhygienistipalvelut.fi

S NUMMELAN
SUUHYGIENISTI-
PALVELUT

x/x

Säästöpankin konttoreissa palvelee kaikissa pankkiasioissa

maanantaina
klo 10.00 - 16.30

tiistaina
klo 10.00 - 16.30

keskiviikkona
klo 10.00 - **17.30**

torstaina
klo 10.00 - 16.30

perjantaina
klo 10.00 - 16.30

Länsi-Uudenmaan
Säästöpankki

Auttaa aina.

Nummela konttori, Vihtintie 2, 03100 Nummela
Puh. 029 041 2070

www.saastopankki.fi/lusp

Vuodesta 1917 hautauspalvelua paikkakunnalla

**VIHDIN HAUTAUSTOIMISTO JA
KUKKAPALVELU**

K A U H A N E N

hautausjärjestelyt - arkut, uurnat, kuljetukset

kukkapalvelu - surusidonta, juhla- ja onnittelukimput sekä koristelut

pitopalvelu - arvostetut, laadukkaat tarjoilukokonaisuudet

hautakivet - uudet muistomerkit, kaiverrukset, entisöinnit

kuolinpesän hoito - perukirjat, testamentit, jaot

PISTEENKAARI 4, NUMMELA 09 222 6615

NURMIJÄRVENTIE 28, VIHTI KK 09 224 7371

TOIMIPISTEEMME AVOINNA : MA – PE 9 – 17 LA 9 – 14

WWW.HAUTAUSPALVELUT.NET WWW.KUKKAPALVELUT.NET

SUOMEN HAUTAUSTOIMISTOJEN LIITTO RY:N JÄSEN

Joko sinä saat
vakuutusyhtiöstäsi
viiden tähden
laskuja?

Kodin ja perheen
vakuutukset

I Euro ****,**

On mukava saada lasku, joka on jo maksettu OP-bonuksilla. Yhä useammat Osuuspankin asiakkaat maksavat esimerkiksi kotivakuutuksensa pankkiasioinnistaan saamallaan bonuksilla. Sitä kutsutaan keskittäjän eduksi. Tutustu osoitteessa op.fi/bonus tai tule käymään.

LÄNSI-UUDENMAAN

Osuuspankki

Opastukset hoitaa
Vihdin Opaskerho HIIDENHEILAT ry
puh. 040-520 6334

Nummelan Adventtiseurakunta
SYKKIVÄ SYDÄN
www.sykkivasydan.palvelee.fi

VIHDIN
SEURAKUNTA

www.vihdinseurakunta.fi

Mekin tuemme kotiseututyötä

Hyvää kesää!
Tavataan Pertunpidoissa!
Eero ja Marja-Liisa Suontaka

Regina ja Pentti Kurunmäki

Jokikunnan kyläkirja edelleen työn alla:
valokuvien etsimisen aika.
Historiallisen hyvää kesää!
Leila Kuittinen

Pertun Postia
myyvät:

VIHTI-SOPPI

KÄPYKYLÄ

Kyläaukio 2, Vihti kk

KIPA

VIHDIN KIRJA-AITTA

Vihdintie 20

03400 VIHTI

Puh: 09 224 7345

ma-pe 10-18, la 10-14.

INFO

Nummelan Kirjakauppa Oy

Vihdintie 5

03100 NUMMELA

p. 09 2223315

ma-pe 10-18, la 9-14.

MUSEOKAUPPA

Vihdin museo

Kirkkoniementie 1

03400 Vihti kk

ke-to klo 10-16

www.vihti.fi/palvelut/museo/

Vihdin Omakotiyhdistys ry
www.omakotivihti.fi

Nordea Pankki Suomi Oy

Rahastosäästäminen on niin helppoa, että voit laittaa säästöpossusi uusiin hommiin.

Nordean rahastosäästäjänä voit jättää säästösi sijoittamisen ammattilaisen hoidettavaksi. Hän pitää puolestasi huolen, että rahaston sijoitukset ovat markkinatilanteen mukaiset. Tervetuloa vaivattoman säästämisen pariin. Mukaan Säästäjän rahastoihin pääset jo 40 eurolla kuussa.

Soita **0200 3000** (pvm/mpm) ma-pe 8-20 tai lue lisää nordea.fi/saastajanrahastot

Rahastoja hallinnoi Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy. Markkinatilanteesta riippuen rahasto-osuuden arvo voi nousta tai laskea. Mennyt tuottokehitys ei ole tae tulevasta.

Vihdintie 4-6
Vihti-Nummela
nordea.fi

Teemme sen mahdolliseksi

Nordea

Saha ja höylä Hacklin

Alitalontie 18
03250 OJAKKALA

Markku 0400 770 527
Mikko 0500 440 527
Puh/Fax (09) 227 1238
www.sahajahoylahacklin.fi

Itella Green

VIHDIN KESÄTEATTERISSA 2012

Käsikirjoitus ja ohjaus
MARKKU HYVÖNEN

Loma

ALL INCLUSIVE

MAATILALLA

– Musiikillinen komedia –

KANTAESITYS!

Ensi-ilta

la	16.6.	17.00
ti	19.6.	19.00
ke	20.6.	19.00 LM
su	24.6.	17.00
ke	27.6.	19.00
to	28.6.	19.00
la	30.6.	17.00
su	01.7.	17.00

tauko

la	28.7.	17.00
su	29.7.	17.00
ti	31.7.	19.00
ke	01.8.	19.00
to	02.8.	19.00
la	04.8.	17.00
su	05.8.	17.00
ti	07.8.	19.00
ke	08.8.	19.00
to	09.8.	19.00
la	11.8.	17.00
su	12.8.	17.00
ti	14.8.	19.00
pe	17.8.	22.00 Yö
la	18.8.	22.00 Yö

Varaukset ja tiedustelut

Vihdin Teatteri ry
puh. (09) 222 4250
gsm 0400 975 068
toimisto@vihdinteatteri.fi
www.vihdinteatteri.fi

Lippujen ennakkomyynti

- Vihdin Teatterin toimisto
Tuusantie 1, Nummela
avoinna ark. 9.30-14.30
- K-Citymarket Nummela
(Hetietu 1€ Plussakortilla)

Lipunmyynti ovelta

aloitetaan n. 1 tunti
ennen esityksen alkua

Lippujen hinnat

peruslippu 16,-
opiskelijat ja eläkeläiset 14,-
lapset 10,-
Kysy myös ryhmäalennuksia!

Esityspaikka

Vihdin kesäteatteri
Kirkkonientie
03400 Vihti

Liput myös netticket.fi

www.vihdinteatteri.fi